

MÉS per Menorca és un projecte polític plural que representa l'espai polític d'esquerres, sobiranista i ecologista de Menorca en què hi conflueixen persones independents i un conjunt de partits (PSM Més per Menorca, Iniciativa-Verds, Equo i Esquerra Republicana), que en els darrers anys han apostat per una organització assembleària. El moviment suma, per tant, sensibilitats que tenen Menorca com a nexa comú, amb l'objectiu de fer confluïr la política ciutadana amb la institucional, a través de la participació i de nous models de gestió pública. Al servei dels interessos col·lectius dels nostres conciutadans, MÉS creu en Menorca com a projecte de futur aglutinador i participatiu.

Més per Menorca durà a terme propostes i projectes coherents i alternatius —com els que trobareu en aquest programa electoral— per donar solucions completes, creïbles i a llarg termini als reptes socials, democràtics, culturals i mediambientals que té avui la societat menorquina, amb la finalitat de fer possible un model socioeconòmic que tenguim com a eix central el benestar de les persones i la defensa de la llibertat en un estat que sigui autènticament de dret.

Des del primer moment, Més per Menorca posarà les institucions al servei dels ciutadans, aturant i revertint les polítiques hostils al poble, passant de l'empobriment i l'angoixa a la prosperitat i la il·lusion.

Volem MÉS democràcia, ecologia, prosperitat, sobirania, benestar, cultura, igualtat, educació, llengua, participació, justícia social, cohesió social, llibertat, transparència, solidaritat... Volem MÉS per Menorca.

#Jaésbenhora

No basta amb indignar-se. Volem un canvi. #Jaésbenhora. Demana **MÉS**. A les eleccions del proper 24 de maig hauràs de triar entre dos models: el dels partits que defensen el sistema econòmic i social que ens ha dut a aquesta duríssima i injusta crisi, o la proposta de MÉS per Menorca.

Indignar-se no basta. És evident. Ara és el moment de fer MÉS. Pensa que el teu vot permetrà:

1. Un canvi real de polítiques i institucions, no només de persones.
2. Uns governs de gent preparada, amb experiència i al servei dels ciutadans.
3. Poder decidir des de Menorca sobre tot allò que ens afecta.

Volem que Menorca sigui un país creatiu, sostenible i solidari. Tenim 10 objectius i 10 compromisos concrets per als propers quatre anys:

Corrupció zero

Publicarem anualment el patrimoni i eliminarem l'aforament dels càrrecs públics.

Limitarem càrrecs, mandats i salaris.

Rescatar persones

Establirem una Renda Garantida per a les famílies sense ingressos.

Implementarem polítiques de desnonament zero.

Un Govern al servei de l'escola

Augmentarem anualment el pressupost destinat a l'Educació fins arribar al 4.4% del PIB.

#MenorcaMÉSquemai!

Liderar un canvi de model

Menorca necessita una reindustrialització que incorpori coneixement i teconologia.

Defensarem un model d'illa basat en la conservació del paisatge, en més indústria i un millor turisme.

Ser la millor destinació turística d'Europa

Implantarem la Taxa de Reinversió Turística per a la millora de la destinació i el medi ambient.

Facilitarem el lloguer turístic d'habitatges tot establint la seva regulació adequada i la de l'oferta hotelera del «tot inclòs» en pro del teixit comercial i de l'oferta complementària.

Garantir la sanitat pública i universal

Reduirem les llistes d'espera, recuperant els 1.600 professionals sanitaris acomiadats.

Impulsarem una residència de malalts i familiars vinculada a Son Espases, i ampliarem a 24 hores el servei d'avioneta-ambulància.

Una Menorca sostenible

Suspendrem les normes d'urbanisme a la carta i impulsarem la revisió del PTI.

Apostam per una economia verda. Ampliarem la producció d'energies renovables i fomentarem les instal·lacions d'autoconsum.

Protegir el paisatge

Volem carreteres adaptades i dimensionades a la realitat insular, i potenciarem la xarxa de camins rurals.

Recuperarem el contracte agrari i la promoció dels productes agroalimentaris locals.

Defensar Menorca des de Menorca

ÍNDEX

Democràcia i Bon Govern

1. MODEL INSTITUCIONAL
2. PARTICIPACIÓ CIUTADANA I TRANSPARÈNCIA
3. SOBIRANISME

Model social i Estat del Benestar

1. INSERCIÓ SOCIAL
 - Serveis socials
 - Finançament dels serveis socials
 - Persones majors
 - Autonomia i atenció a la dependència
 - Pobresa i inserció social
 - Tercer sector i associacionisme solidari
 - Migracions, ciutadania i interculturalitat
 - Cooperació internacional
 - Habitatge
 - Igualtat i corresponsabilitat
 - Menors i família
2. SALUT
 - Gestió pública i drets universals
 - Salut i insularitat
 - Promoció de la salut
 - Atenció primària
 - Salut mental
 - Millores per als professionals
 - Salut i llengua pròpia
3. JOVENTUT
4. FOMENT DE L'ESPORT

Economia i Sectors Productius

1. POLÍTICA ECONÒMICA
2. TREBALL I OCUPACIÓ
3. TURISME
4. AGRICULTURA

Medi Ambient i Territori

1. ENERGIA
 - Energies netes i renovables
 - Eficiència i justícia energètica
 - Educació ambiental, o com ensenyam a canviar el món
 - Governança ambiental: exemple, impuls i transparència
2. RESIDUS
3. AIGUA

4. MOBILITAT
 - Educació per a la mobilitat, participació i acció institucional
 - Mobilitat privada terrestre
 - Transport públic terrestre
 - Transport aeri
 - Transport marítim
5. CANVI CLIMÀTIC
6. BIODIVERSITAT
7. BENESTAR ANIMAL
8. TERRITORI I URBANISME
 - Protecció del medi natural
 - Ordenació del territori
 - Urbanisme i protecció de la legalitat urbanística
 - Polítiques d'habitatge

Educació

1. MILLORA EDUCATIVA I AUTONOMIA DELS CENTRES
2. FORMACIÓ DELS PROFESSIONALS DE L'EDUCACIÓ I PRÀCTICA DOCENT
3. REPTES EDUCATIUS PER A LA SOCIETAT DEL FUTUR

Cultura

1. CULTURA I PATRIMONI
 - Recursos i col·laboracions
 - Creació i consum cultural
 - Modernitat i projecció
 - Cultura democràtica i memòria històrica
2. POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Democràcia i Bon Govern

1. Model Institucional

Es fa necessari un canvi de model institucional en què els representants polítics estiguin al servei dels interessos col·lectius. Les institucions han d'estar a l'abast de les persones, han de ser properes i, sobretot, han de treballar per fer possible una vida digna en una societat més justa. És per açò que cal apropar les institucions a les persones i, sobretot, establir un compromís ferm amb els ciutadans en el sentit que atendre les seves demandes ha de ser la màxima prioritat dels representants polítics, sense excuses ni vacil·lacions.

D'altra banda, només es podrà donar una autèntica resposta a les demandes ciutadanes si el Consell Insular de Menorca assoleix la seva màxima capacitat de decisió, açò és aquelles competències que permetin reforçar el seu paper com a veritable govern dels menorquins, capaç de fer front als reptes de la societat actual.

001.- Signarem un compromís amb els ciutadans en el sentit que atendre les seves demandes serà la màxima prioritat de govern.

002.- Impulsarem el projecte menorquinista amb l'objectiu de fer possible que puguem decidir, des de la nostra illa, sobre qüestions vitals que afecten el territori i la nostra gent. Entenem Menorca com a subjecte polític que hem de fer créixer sense exclusions, de forma aglutinadora, participativa i plural perquè Menorca i els menorquins tinguin la clau del seu futur.

003.- Farem del Consell Insular el veritable òrgan d'autogovern, amb totes les competències pròpies, que entenem com exclusives, en cap cas com a delegacions del Govern, assumides en tot el seu abast; I, també, la transferència de les competències no pròpies que marca l'Estatut, sempre amb el finançament adequat per permetre una gestió efectiva i suficient. Per exemple, les competències en ensenyament i sanitat.

004.- Revisarem la Llei de finançament dels consells insulars, i hi incorporarem el trasllat automàtic de les millores financeres que assolésqui la Comunitat Autònoma.

005.- Farem del Consell Insular l'autèntic coordinador de les actuacions que són comunes a tots el municipis i que no necessàriament s'han de fer des d'aquests. Es tracta de mancomunar serveis per fer-los més eficients i econòmics, en la línia de la neteja de platges, consorci de disciplina en rústic, etc.

006.- Crearem la Comissió General de Consells Insulars, comissió paritària Parlament-consells insulars, prevista a l'Estatut d'Autonomia per garantir que l'activitat legislativa sigui respectuosa amb les competències i la capacitat reglamentària dels consells insulars.

007.- Vetlarem per la progressiva desconcentració administrativa de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i la seva coordinació amb les administracions insulars.

008.- No limitarem la nostra iniciativa a les competències que tenim o que podríem tenir en base a la situació legal i administrativa actual, sinó que reclamarem els canvis necessaris per tal que el Consell servesqui idòniament els interessos dels ciutadans de Menorca.

009.- Exercirem la iniciativa legislativa del Parlament de les Illes Balears per impulsar les reformes del marc legal estatal per tal que Menorca i els menorquins puguin assolir les quotes màximes d'autogovern.

2 Participació Ciutadana i Transparència

És fonamental retornar a la democràcia el seu autèntic significat i, per fer-ho, es fan necessàries tres actuacions bàsiques: crear nous òrgans de participació i potenciar els ja existents; generar mecanismes d'informació ciutadana; i, finalment, actuar políticament contra la corrupció, des de les institucions i promovent una autèntica separació de poders.

La participació ciutadana ha de ser l'eina que ha de permetre regenerar la relació de les institucions amb les persones, combinant mecanismes de democràcia representativa, participativa i directa. El diàleg entre les administracions i les entitats i associacions ciutadanes ha de ser constant i fluid perquè l'objectiu és avançar cap a unes institucions transparents i una ciutadania ben informada que se senti, també, escoltada.

010.- Governarem des de la proximitat, la independència, la transparència, l'honradesa i la feina en equip.

011.- Aplicarem el que marca la Llei de transparència perquè tots els ciutadans puguin estar informats de les contractacions i les despeses del Consell Insular de Menorca a través de la seva pàgina web, i

impulsarem una nova Llei de transparència autonòmica que reculli l'ambició de l'ideari de Més per Menorca i superi les limitacions de l'actual llei estatal.

012.- Evitarem les adjudicacions directes, tot i que la llei ho permet en aquells casos en què el pressupost no passa dels 18000€ més IVA.

013.- Crearem un Consell d'Illa, com a màxim òrgan de consulta i participació ciutadana, per deliberar i valorar les problemàtiques que afecten la globalitat de la ciutadania. La seva finalitat, per tant, serà, a partir del diàleg social:

- Liderar els processos de reflexió, coordinació i consens en aquells aspectes prioritaris de la gestió.
- Ser l'àmbit en què els consellers de totes les àrees compartesquin amb els ciutadans els objectius anuals que es marquen en la seva gestió, així com el seu grau d'assoliment.
- Treballar per fer possible que el pressupost del Consell Insular de Menorca sigui el màxim de participatiu i lligat a les autèntiques prioritats de les persones.

014.- Potenciarem els òrgans de participació ciutadana amb què ja compta el Consell Insular i facilitarem l'accés dels ciutadans a la informació i a la participació en els plenaris.

015.- Impulsarem una llei de consultes ciutadanes perquè el Govern, els consells insulars i els ajuntaments puguin demanar i valorar l'opinió dels seus conciutadans.

016.- Modificarem el Reglament del Parlament per tal de facilitar la tramitació de les Iniciatives Legislatives Populars.

017.- Recuperarem òrgans de participació com el Consell Econòmic i Social, o el Consell de Joventut de les Illes Balears, com a instruments estratègics per a definir polítiques socials i econòmiques de consens.

018.- Donarem suport al moviment associatiu de Menorca. En col·laboració amb el Fòrum d'ONGs de Menorca, elaborarem un Pla per al foment de l'associacionisme i el voluntariat que, entre altres coses, haurà d'establir els mecanismes de participació i control de les entitats en els afers d'interès general de tots els menorquins.

019.- Vetlarem per la màxima transparència i la gestió oberta i participativa de la ràdio i la televisió públiques de les Illes Balears. Proposarem que el Director General d'IB3 hagi de ser escollit pel Parlament per una majoria qualificada.

3. Sobiranisme

Menorca no és un projecte de país, sinó un país que necessita un projecte de futur. Més per Menorca és açò: l'articulació d'un projecte menorquinista per donar resposta a les persones, al paisatge i al país. Volem fer del menorquinisme polític una eina transversal per a la defensa dels interessos del poble menorquí. L'objectiu és fer possible que el poble menorquí pugui decidir sobre qüestions territorials, socials, econòmiques i polítiques.

Des de Més per Menorca donam suport a la plena sobirania dels pobles, expressada en el dret a decidir, i estam a favor del desplegament progressiu de les estructures que caracteritzen un estat propi modern i basat en els ideals republicans d'igualtat, llibertat i fraternitat. Volem aprofundir en els vincles d'identitat i nacionalitat comunes, des d'una visió lliure i confederal, amb la resta de territoris que conformen els Països Catalans.

L'aposta pel sobiranisme és una aposta per la radicalitat democràtica, perquè el poble -el demos- pugui exercir el seu poder -la cràcia- de decidir el seu destí, la forma de gestionar-se, de governar-se, de relacionar-se. En definitiva, de decidir les seves dependències i independències.

020.- Potenciarem els consells insulars com a màxims òrgans de govern de cada illa. Transferirem o reclamarem les competències pendents per estatus i estudiarem la viabilitat d'altres competències. Poder prendre decisions amb independència dels poders externs hauria de ser una fita del poble de Menorca.

021.- Reclamarem el dret a decidir sobre tot allò que afecti Menorca en relació al seu caràcter insular.

022.- Realitzarem estudis sobre les balances fiscals entre Menorca i les administracions estatals i el seu impacte sobre l'economia insular, difondrem i farem pedagogia dels seus resultats, i treballarem per l'assoliment d'un pacte fiscal just que eviti l'espoli dels nostres recursos i afavoresqui la qualitat de vida dels menorquins.

023.- Sobre la base del consens social i polític, treballarem per dotar Menorca d'institucions insulars en matèria d'aigua, sanejament, energia, telecomunicacions, salut i educació.

Model Social i Estat del Benestar

MÉS per Menorca creu en la defensa i l'ampliació dels drets socials i de les llibertats col·lectives. Per açò rebutjam el programa actual europeu i espanyol de política neoliberal, basat en la privatització i l'austeritat, i que ens aboca a la precarietat i a la pobresa estructurals. S'han d'aplicar polítiques socials en pro de la cohesió social, la llibertat (d'expressió i de lliure comunicació a través d'internet), la igualtat i el benestar ciutadà.

En un moment de crisi com l'actual, en què la desigualtat creix de manera alarmant per les diferències econòmiques cada vegada més abismals, és prioritari generar un sistema de protecció social que rescati les persones en risc d'exclusió social, que doni suport a les famílies, a la gent gran, i que garanteixi la cobertura de les necessitats bàsiques. Defensem uns Serveis Socials ben dotats, capaços de donar resposta a les situacions més complexes, i una Sanitat universal, que asseguri un bon servei, especialment pel que fa a l'Atenció Primària i Hospitalària.

La defensa dels treballadors i dels seus drets, davant tots els atacs soferts per l'administració, aquests darrers anys, ha de ser un compromís ineludible, així com vetllar per la igualtat salarial entre homes i dones. La formació professional i l'orientació laboral del més joves, un dels sectors més castigats per l'atur, ha de ser una prioritat perquè ells representen el futur de Menorca.

Quant a la igualtat, s'ha de desterrar el patriarcat en totes les seves manifestacions i assegurar el dret de les dones al treball digne i que puguin decidir sobre la maternitat i el propi cos, així com promoure polítiques contra la LGTBFòbia. A més, i en benefici de la cohesió social, s'ha de garantir la plena ciutadania als immigrants.

Cal aprofundir en la consciència política de la societat i en la participació en les lluites socials per tal de millorar les condicions

socials i materials dels nostres conciutadans. Volem construir una societat de persones veritablement lliures, conscients del seu paper d'actors socials i polítics actius.

Així mateix, és imprescindible que els càrrecs públics i les institucions facin pedagogia del bé comú: Menorca som tots: les institucions, els ciutadans i ciutadanes, els col·lectius socials i el teixit associatiu, les empreses i els agents econòmics. La pedagogia del bé comú afavoreix la cohesió social, fomenta la participació i prevé l'exclusió.

1. Inserció Social

SERVEIS SOCIALS BÀSICS

024.- Potenciarem la coordinació entre totes les administracions competents i amb el Tercer Sector, en la planificació transversal dels serveis socials amb els de salut, educació, habitatge, urbanisme, promoció econòmica, etc. per tal d'optimitzar els recursos existents i que les intervencions siguin més efectives i eficaces. Establirem espais de trobada estables i protocols de coordinació entre els diversos serveis a les persones (socials, sanitaris, educatius) que actuen a Menorca, amb l'objectiu d'evitar la duplicitat i la fragmentació de les intervencions, i la prevenció de missatges contradictoris.

025.- Reprendrem el desenvolupament de la Llei de serveis socials de 2009, que ha quedat pràcticament estancat durant la legislatura 2011-2015, tant en l'àmbit autonòmic com insular, i el desplegament dels continguts de la cartera de serveis socials de les Illes Balears derivada d'aquesta llei.

026.- Convertirem el Consell de Serveis Socials de Menorca en l'òrgan de referència per al debat permanent, la participació i el disseny de les línies bàsiques dels serveis socials que operen a l'illa, per garantir la seva continuïtat i l'estabilitat del model i evitar que els canvis de majories polítiques comportin retrocessos o estancaments. En el marc d'aquest Consell de Serveis Socials, obrirem el debat per estudiar la creació d'un Institut Menorquí de Benestar Social, de caràcter públic, amb l'objectiu de millorar la gestió dels recursos, la coordinació i l'intercanvi entre els serveis socials, altres sistemes de l'estat de benestar, i les entitats socials.

027.- Millorarem el model de gestió dels serveis socials públics per preservar el seu caràcter públic, universal, de qualitat, integral, solidari i d'equitat garantida, i evitar la seva mercantilització.

028.- Elaborarem un pla de diagnòstic i revisió dels serveis socials municipals, amb el lideratge i del Consell Insular, d'acord amb un nou model d'atenció que s'adapti millor a les característiques i necessitats de les persones i fomenti la seva participació i autonomia, tot superant les pràctiques assistencials i la burocratització.

029.- Impulsarem la simplificació i adequació dels formularis administratius i la documentació legal dels serveis socials amb vistes a normalitzar la pluralitat.

FINANÇAMENT DELS SERVEIS SOCIALS

030.- La despesa pressupostària destinada a polítiques socials serà la prioritat en totes les administracions on Més per Menorca sigui present. Sempre que la legislació de control del dèficit ho permeti, incrementarem la despesa en serveis socials a raó d'un 1% anual dels ingressos propis de la comunitat autònoma, fins a situar-nos en la mitjana estatal de despesa.

031.- Des de les institucions insulars i autonòmiques establirem convocatòries d'ajuts i incentius per als ajuntaments perquè puguin dedicar d'un 5% dels pressupostos municipals al finançament d'estratègies i programes nous de lluita contra la pobresa en totes les seves manifestacions (habitatge, alimentació, energia, salut, pobresa infantil, etc.).

PERSONES MAJORS

032.- En la mesura que s'aconsegueixin avanços en la millora del finançament autonòmic, i en la línia de prioritzar l'atenció de les persones econòmicament desafavorides, impulsarem la implantació d'un complement autonòmic progressiu de les pensions no contributives.

033.- Obrirem una via prioritària de negociació amb l'Estat espanyol per eliminar el diferencial negatiu de les pensions de les Illes Balears en relació a les de la resta de l'Estat. Impulsarem els canvis legals i normatius necessaris per eliminar qualsevol element de discriminació en el tracte que la Seguretat Social atorga al treball fix discontinu.

034.- Augmentarem les dotacions dels serveis que fan possible l'envelliment en el lloc on habitualment viu la persona major, reservant les places públiques i concertades de caràcter residencial per a aquells casos en els quals la família o la comunitat no pugui donar una resposta satisfactòria.

035.- Desenvoluparem accions d'informació i sensibilització per respectar l'orientació afectivosexual de les persones majors LGTB en la vida pública en general, i en residències i altres institucions en particular. Promourem l'assessorament i la formació dels professionals que atenen la gent gran per millorar el respecte a la llibertat sexual.

AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

036.- Ens oposarem a qualsevol forma de retallades en dependència, perquè suposen una pèrdua de qualitat de vida i una passa endarrere en l'estat del benestar. Defensarem un finançament suficient per poder desplegar al llarg de la legislatura, de manera completa i amb garanties d'agilitat i qualitat, la Llei de promoció de l'autonomia i d'atenció a la dependència, per tal de garantir l'accés de les persones dependents als programes i serveis que donin resposta a les seves necessitats i a les dels seus cuidadors.

037.- Treballarem per reequilibrar les despeses dedicades als serveis d'institucionalització en comparació amb els programes i serveis de la comunitat. Assumim com a horitzó l'ideari del Fòrum de Vida Independent i Divertat. Tot i les dificultats pressupostàries i tècniques, ens comprometem a desenvolupar un llistat d'objectius mínims i un calendari d'actuacions per incorporar la perspectiva FVID a les polítiques socials del Consell Insular i del Govern de les Illes Balears, amb l'objectiu de garantir el dret a la vida independent, l'empoderament de les persones dependents sobre el conjunt de la pròpia vida, la superació del model familiar d'atenció a la dependència, i la prevenció de la institucionalització forçosa.

038.- Incorporarem els criteris de vida independent dins la Cartera de Serveis Socials de la comunitat autònoma, amb l'objectiu de garantir el dret a l'assistència personal, la gestió de proximitat, la dotació econòmica suficient i la superació del copagament.

039.- Desenvoluparem el Programa pilot de lliure assistència personal recentment posat en marxa per la Fundació per a persones amb

discapacitat de Menorca, amb un calendari d'increment anual d'hores d'atenció personal i que garanteixi la lliure elecció de l'assistent per part de les persones que participin en aquest programa. Al final de la legislatura, aquest programa pilot ja ha de ser un projecte estable de la Fundació i s'ha de tendir a la cobertura progressiva de totes les hores que precisi cada persona atesa, així com a la incorporació de tothom que demani formar-ne part.

040.- Impulsarem la introducció, en les agendes de la discapacitat, en les campanyes de sensibilització ciutadana i en formació dels professionals socio-sanitaris i de serveis socials, de la filosofia de la vida independent, la diversitat funcional, la diversitat afectivosexual i la perspectiva LGTB del col·lectiu dependent.

041.- Aprovarem un Pla insular de millora de l'accessibilitat per a persones amb discapacitat i diversitat funcional, amb la participació directa de les persones afectades i de les entitats socials del sector, amb l'objectiu de coordinar i donar un nou impuls a les mesures de totes les administracions per garantir un accés lliure i igualitari a qualsevol espai públic.

POBRESA I INSERCIÓ SOCIAL

042.- Assumim com a pròpies les reivindicacions i propostes de la Taula del Sector de les Illes Balears, EAPN i altres plataformes i entitats compromeses en la lluita contra l'exclusió social, i ens comprometem a incorporar-les com a referència bàsica de l'agenda de política social de les institucions on siguem presents.

043.- Impulsarem l'elaboració d'un Programa integral per a la inclusió social que assumeixi i doti de recursos una política de pobresa zero per al conjunt de les administracions públiques, en la línia de les històriques reivindicacions de la Xarxa Europea de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social.

044.- Redactarem un Pla de mesures urgents contra la pobresa i l'exclusió social a Menorca, amb la participació dels ajuntaments i dels agents socials implicats, i amb l'objectiu prioritari d'atacar la pobresa infantil. Aquest pla és imprescindible per garantir l'alimentació suficient i adequada de tots els infants i les seves famílies, el subministrament d'aigua i electricitat a totes les llars, exempcions de pagaments d'impostos municipals a famílies desafavorides, exempcions i bonificacions de quotes d'escolarització

infantil no obligatòria, i accés prioritari a mesures compensatòries i de foment de la igualtat.

045.- Promourem incentius i línies d'ajuda prioritària del Consell Insular i el Govern de les Illes Balears per aquells ajuntaments que duguin a terme mesures de xoc contra la pobresa.

046.- Potenciarem la creació i el sosteniment d'empreses d'inserció a través d'ajudes públiques específiques i de l'establiment de criteris de contractació pública que incentivin els acords amb aquest tipus d'empreses.

047.- Implantarem un sistema d'ajudes estables per a famílies sense recursos que superi el caràcter puntual de les ajudes d'emergència. Establirem els mecanismes perquè aquestes ajudes siguin gestionades amb eficàcia i rapidesa pels serveis socials municipals i les entitats del tercer sector, i dissenyarem el model de l'itinerari de seguiment i intervenció per evitar la cronificació de les situacions de necessitat de les famílies sense recursos i promoure la seva autonomia.

048.- Garantirem el dret a la mobilitat per a l'accés al treball amb bonificacions i tarifes socials en el transport públic per als aturats i per a totes les persones per davall d'un llindar mínim d'ingressos.

TERCER SECTOR I ASSOCIACIONISME SOLIDARI

049.- Donarem suport a les iniciatives del dinàmic teixit associatiu menorquí nascudes des de la base (associacions de veïns, centres d'oci, associacions d'afectats, ONGs, etc.) per a la solidaritat i l'ajuda mútua i l'autogestió de serveis bàsics. Les administracions públiques han de fomentar les iniciatives que beneficiïn la cohesió social sense manipulació ni interferències i sense fer clientelisme.

050.- Millorarem les condicions de la relació entre les administracions i les entitats del Tercer Sector que gestionen programes i serveis socio-sanitaris, en especial quan són de caràcter públic. Garantirem un finançament estable i segur, i realitzarem campanyes de sensibilització perquè la ciutadania conegui la seva feina i es promogui l'associacionisme i el voluntariat.

051.- Potenciarem el mercat social i les xarxes d'intercanvi de béns i serveis entre els ciutadans i ciutadanes a través de les entitats socials. El Consell Insular de Menorca elaborarà, d'acord amb les entitats socials implicades i els ajuntaments, una fira plurianual del mercat social.

052.- Establirem mesures de suport a les entitats socials perquè puguin mancomunar serveis administratius i de gestió, amb l'objectiu de reduir la burocràcia, millorar tècnicament la gestió i reduir les despeses d'estructura. Treballarem per la substitució progressiva de subvencions cap a noves formes de col·laboració entre les administracions i les entitats no lucratives, per tal de donar més estabilitat a les seves activitats.

MIGRACIONS, CIUTADANIA I INTERCULTURALITAT

053.- Garantirem l'accés de totes les persones, amb independència de la seva situació administrativa, als serveis socials i sanitaris. Facilitarem la inscripció de totes les persones immigrades als padrons municipals com a porta d'accés als serveis.

054.- Reclamarem per a les Illes Balears les competències exclusives en immigració, ciutadania i interculturalitat, i mentre no les tinguem, i en la mesura que la legislació ho permeti, garantirem l'accés de les persones immigrades als programes i recursos d'orientació laboral i formació ocupacional.

055.- Tornarem a convocar els fòrums de la immigració, autonòmic i insular, amb l'objectiu d'impulsar la seva refundació com a fòrums de ciutadania i interculturalitat, redefinint les seves funcions, ampliant els seus participants, i dotant-los dels recursos necessaris perquè puguin dissenyar una autèntica política d'intercanvi i cohesió cultural, en especial entre les associacions de persones immigrades i la resta del teixit associatiu.

056.- Lluitarem activament contra qualsevol forma de discriminació, xenofòbia i rebuig a la diversitat de qualsevol tipus, amb campanyes de sensibilització ciutadana en general, i de col·lectius i sectors en particular.

057.- Aprovarem una llei d'acollida que reguli tot el procés d'acompanyament de les persones nouvingudes.

COOPERACIÓ INTERNACIONAL

058.- Promourem la signatura d'un contracte social per al desenvolupament, elaborat amb la participació dels agents públics i socials que intervenen en cooperació, amb l'objectiu de garantir un mínim de disponibilitat pressupostària de totes les institucions per als projectes de cooperació al desenvolupament i l'acció humanitària, recuperar el terreny perdut els últims anys i assolir el 0,7% dels pressuposts públics destinats a cooperació, tot evitant les seves retallades en temps de crisi.

059.- Apostam per una política de cooperació al desenvolupament que enfortesqui els processos de canvi social i impulsi l'autonomia dels

pobles. En totes les intervencions públiques sobre cooperació, incorporarem de forma clara les perspectives de drets humans, de gènere i llibertat afectivosexual, de sostenibilitat ambiental i justícia climàtica, de prevenció activa de conflictes i de construcció de la pau.

060.- Elaborarem i aprovarem una Llei autonòmica de cooperació al desenvolupament que assegurí i consolidi els avanços en matèria pressupostària, i introduesqui en les polítiques públiques de cooperació un sistema de rendició de comptes i justificació més efectiu, transparent i no burocràtic, basat en indicadors quantitius i qualitius per a la seva avaluació.

061.- Impulsarem el Codesenvolupament com a eina que vinculi les comunitats d'origen estranger residents a la nostra illa amb les d'origen, per afavorir els intercanvis orientats al desenvolupament econòmic dels països d'origen de la immigració.

062.- Donarem un nou impuls a l'educació per al desenvolupament a través del Fons Menorquí de Cooperació i en tots els àmbits possibles: formals i informals, món educatiu, mitjans de comunicació, entitats i empreses, etc. Així mateix, donarem suport als processos estables de cooperació i agermanament entre municipis menorquins i d'altres països amb els quals hi hagi el lligam de projectes de desenvolupament.

063.- Rebutjam absolutament el Tractat de lliure comerç i inversions (TTIP) que s'està negociant entre la Unió Europea i els Estats Units. Denunciam el secretisme i la opacitat de les negociacions, i les greus conseqüències que tindria aquest tractat: dèficit democràtic, privatització i retrocés dels controls comercials, impunitat per a les multinacionals, inequitat, desregulació, penalització dels petits productors i de l'agricultura ecològica en benefici de pràctiques insostenibles, etc. Per tot açò, utilitzarem totes les vies institucionals per denunciar aquestes negociacions, aturar-les, i proposar una alternativa de consens democràtic, construïda de baix a dalt, més respectuosa amb les persones, els pobles i el planeta.

064.- Fomentarem l'establiment de projectes de solidaritat i cooperació en col·laboració amb les entitats LGTB de països que treballen per la no discriminació col·lectiva i la seva integració social.

HABITATGE

Més per Menorca agraeix la feina de sensibilització que han realitzat les diverses Plataformes contra el Desnonament al conjunt de l'Estat espanyol, i a Menorca en particular: la seva mobilització ha fet visible un fet de greus conseqüències socials, i ha posat sobre l'agenda política la urgència i necessitat d'afrontar una reforma global de la regulació de l'habitatge que faci efectius els drets reconeguts per la Constitució.

065.- Impulsarem des del Parlament de les Illes Balears les iniciatives legislatives necessàries per recuperar els objectius de la ILP rebutjada pel PP, per tal d'aconseguir la regulació de la dació en pagament, i afavorir la consecució dels principis constitucionals: de l'article 47, que determina el dret a l'habitatge; de l'article 33, que limita el dret a la propietat privada en compliment de la seva funció social; i de l'article 24, que garanteix la tutela judicial.

066.- Promourem la modificació del Decret Llei 27/2012 i de la Llei 1/2013, de mesures urgents per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, amb l'objectiu de donar concreció a les reivindicacions de les plataformes PAH.

067.- Garantirem que cap persona que resideixi a Menorca, de manera estable o temporal, estigui mancada d'un lloc on aixoplugar-se. De manera ordinària tothom ha de comptar amb un habitatge en condicions, i en els casos d'extrema necessitat amb un servei d'alberg i acollida que aporti, a més d'aixopluc provisional, l'atenció personal necessària per a la seva adequada derivació als serveis socials. Aprovarem una moratòria per paraitzar els desnonaments de les famílies en situació d'insolvència. Facilitarem el reallotjament temporal immediat de totes les persones i famílies que, per dificultats econòmiques, ja hagin estat desnonades, i maldarem per minimitzar el seu impacte en els infants.

068.- Establirem un registre autonòmic d'execucions hipotecàries i desnonaments i uns protocols de coordinació entre els serveis socials (del Consell i dels ajuntament) i l'IBAVI per garantir una actuació ràpida i efectiva davant qualsevol risc de desnonament

069.- Unificarem i dotarem de coherència totes les polítiques d'habitatge de la comunitat autònoma a través d'una Llei balear de l'habitatge que contempli els següents aspectes; 1) concreció de la funció social de l'habitatge; 2) impuls de les polítiques d'accés a un habitatge digne i regulació dels usos de l'habitatge; 3) establiment d'un sistema integral d'identificació i gestió dels habitatges en desús, aprofitant al màxim les competències legislatives i executives per evitar i sancionar l'especulació amb els habitatges en desús; 4) possibilitat d'expropiació, definitiva o temporal, de l'ús d'habitatges propietat d'entitats financeres i de les seves filials immobiliàries; 5) incentius fiscals, bonificacions i exempcions als propietaris que oferisquin els seus immobles a l'administració o els posin a disposició de borses socials d'habitatge; 6) penalització de la tinença en propietat d'habitatges buits sense cap tipus d'ús.

070.- Reforçarem els serveis de mediació i els ajuts d'urgència per ajudar les famílies que pateixen risc de ser desnonades, amb l'objectiu prioritari d'evitar el desnonament de famílies amb fills o persones dependents a càrrec.

071.- Fomentarem l'ús del parc d'habitatge públic existent i la seva rehabilitació amb criteris d'accés que prioritzin l'estat de les famílies o les persones per damunt de les seves capacitats de pagament, i amb atenció especial a l'allotjament de persones joves, famílies monoparentals i persones grans o que, per alguna discapacitat, tenguin pensions reduïdes.

072.- Vetlarem pel bon funcionament de l'IBAVI a Menorca, per millorar la seva capacitat per fomentar l'accés a l'habitatge digne per a les persones sense llar o amb dificultats per accedir a un habitatge. Crearem un portal telemàtic insular de l'habitatge per organitzar, coordinar i posar a l'abast de ciutadans, entitats i ajuntaments tota la informació, ajudes i mitjans de les polítiques socials d'habitatge de totes les institucions que hi intervenen. Revisarem, amb criteris de progressivitat, els preus de lloguers de l'IBAVI de totes les famílies que actualment tenen pisos llogats.

073.- Potenciarem noves formes de residència i de tinença alternatives a la propietat privada, en especial creant una xarxa insular d'habitatges socials de lloguer, i la creació de nous models d'espais per a la convivència: habitatges col·lectius, allotjaments assistits, cooperatives d'habitatge, pisos tutelats, etc. Vincularem formalment la política d'habitatge amb la política d'atenció a la dependència, amb l'objectiu d'afavorir l'autonomia personal i garantir el dret a un habitatge digne per a les persones que tenen algun tipus de discapacitat o diversitat funcional.

IGUALTAT I CORRESPONSABILITAT

074.- Treballarem de manera integral i transversal per la superació dels patrons patriarcals i androcèntrics que continuen marcant la nostra societat. Promourem l'aplicació efectiva a tots els àmbits de les lleis i normes orientades a avançar cap a la vertadera igualtat entre homes i dones, l'exercici de la llibertat d'identitat i orientació sexual, i la prevenció de qualsevol manifestació de violència de gènere.

075.- Impulsarem l'aprovació d'una llei autonòmica d'igualtat entre homes i dones, que inclogui mesures concretes per a la potenciació de la corresponsabilitat i la igualtat en tot allò que fa referència a l'atenció i cura d'infants i persones dependents.

076.- Promourem la formació en la igualtat, l'educació afectivosexual i la perspectiva de gènere a tots els nivells d'ensenyament obligatori des de l'àmbit tutorial, i proposarem el nomenament d'un coordinador d'igualtat a tots els centres educatius.

077.- Donarem suport al foment de l'associacionisme de dones i a la millora dels canals de participació de les dones en l'espai públic.

078.- Millorarem l'atenció i establirem ajuts econòmics i assistencials per a dones i els seus fills i filles que hagin estat víctimes de violència, amb independència de l'existència o no d'un procés judicial.

MENORS I FAMÍLIA

079.- Elaborarem una llei de família per a la promoció de mesures que facilitin la conciliació entre la vida laboral i la vida familiar, amb un capítol específic per a les famílies nombroses.

080.- Reforçarem i diversificarem els serveis educatius per als infants de 0 a 3 anys i les seves famílies, tot recollint i donant un nou impuls a la lloable i fecunda experiència d'aquest sector a Menorca.

081.- Crearem un servei públic estable de mediació familiar, promovent la mediació com el model de referència per a la resolució de conflictes de parella i de família.

082.- Proposarem als ajuntaments de Menorca, al món educatiu i a les entitats que treballen amb infants i joves, la redacció d'un Pla de prevenció en l'àmbit infantil i juvenil, com a via prioritària d'intervenció.

083.- Posarem en marxa nous projectes educatius de segona oportunitat i acompanyament sociolaboral per als adolescents que hagin abandonat el sistema educatiu.

084.- Assegurarem l'accés de les famílies a un mínim d'activitats de lleure educatiu, cultural i esportiu en els espais extraescolars i en els períodes de vacances, amb programes de suport, beques o preus públics bonificats. Millorarem els recursos de l'InJove com a organisme de referència a Menorca en aquest àmbit d'actuació, i potenciarem els acords de col·laboració i sosteniment de les entitats socials i centres oberts i de lleure que treballen en aquest àmbit.

085.- Impulsarem la transformació del càstig penal estricte dels menors en conflicte, per un sistema integral terapèutic i de reinserció, amb la creació d'un centre terapèutic específic, d'àmbit balear, per a l'atenció dels menors amb greus problemes de conducta.

086.- Afavorirem la visibilitat social de la diversitat de models familiars, modificarem la Llei de parelles estables per igualar els drets entre parelles LGTB i heterosexuales, i garantirem els drets de les persones LGTB en la declaració d'idoneïtat en els processos d'adopció.

RESPONSABILITAT SOCIAL I CONTRACTACIÓ PÚBLICA

087.- Potenciarem l'establiment i aplicació de clàusules socials i ambientals en la contractació pública, per convertir-la en un instrument d'inclusió social i de sostenibilitat mediambiental.

088.- Incorporarem criteris de responsabilitat social corporativa en totes les ofertes de contractació i relacions comercials de les administracions autonòmiques i insulars. Aquests criteris hauran d'incloure mesures com la racionalització i flexibilització d'horaris, la conciliació de la vida laboral i familiar dels treballadors de les empreses contractants, la formació permanent, el teletreball, la compra de productes certificats de Comerç Just, o la creació de bancs d'hores a crèdit dins les empreses.

089.- Adoptarem mesures perquè les administracions públiques i les empreses promoguin les reduccions voluntàries de jornades laborals, per fomentar un millor repartiment del treball.

090.- Fomentarem l'economia social i l'emprenedoria social, impulsant en l'àmbit insular i local aquelles iniciatives econòmiques i empresarials que generin un major valor social i mediambiental. En particular, i en relació al Pla director sectorial de residus de Menorca, recuperarem la visió integrada ambiental i social que s'ha abandonat durant els últims anys, en pro de l'ocupació de persones amb risc d'exclusió social en l'àmbit dels serveis del medi ambient i la gestió de residus, i el suport actiu a les entitats sense ànim de lucre que desenvolupin projectes innovadors en aquest àmbit.

2 Salut

GESTIÓ PÚBLICA I DRETS UNIVERSALS

091.- Assegurarem que la gestió integral del sistema de salut pública es gestioni des de l'administració pública, i no mitjançant delegacions o concessions a entitats privades.

092.- Amb la Llei 16/2010, de salut pública, s'aprovà la creació de la nova Agència de Salut Pública de les Illes Balears. Mantindrem el caràcter d'institució pública d'aquesta agència, com a garant dels serveis públics, que s'ha de desenvolupar sense delegacions a entitats privades i amb una dotació pressupostària suficient per poder desenvolupar polítiques de difusió de la salut pública, de promoció de la salut i de prevenció de la malaltia.

093.- Denunciam que les Illes Balears sigui la comunitat autònoma amb menys despesa sanitària per habitant, ja que enguany gastarà 285 euros per davall de la mitjana estatal. Reclamarem a l'Estat un nou sistema de finançament que permeti assegurar els recursos necessaris per a una

correcta gestió del servei de salut, i de prestació adequada dels serveis a la ciutadania.

094.- Garantirem l'assistència sanitària pública (primària i hospitalària) a totes les persones que estiguin residint al territori de la Comunitat Autònoma.

095.- Modificarem la targeta sanitària dels pensionistes perquè no hagin de desemborsar uns doblers que no els correspon pagar per l'adquisició de medicaments, doblers que els haurien de ser retornats pel propi Govern o a través de la Conselleria de Salut, Família i Benestar Social.

096.- A fi de dotar tot el sistema de més autonomia, transparència i equitat, reforçarem i difondrem la figura del defensor de l'usuari sanitari.

097.- Promourem, de forma progressiva, la constitució de consells municipals de salut com a vies de participació comunitària a fi de comprometre i d'implicar els ciutadans en els afers públics per consensuar les polítiques de salut de la població.

098.- Limitar el copagament a les situacions actuals (receptes ordinàries per a cotitzants actius).

099.- Potenciarem l'Agència de Salut Pública com a institut públic d'estudis i planificació de les necessitats d'inversió en els diferents aspectes de la salut de les Illes Balears.

100.- Durem a terme un paquet de reformes a l'Hospital Mateu Orfila per millorar la qualitat dels serveis, l'atenció dels pacients i les bones pràctiques professionals: 1) Crearem una unitat d'hospitalització de cures pal·liatives. 2) Habilitarem els espais per poder assistir adequadament els pacients provinents del centre penitenciari. 3) Adequarem els espais per poder assistir els pacients amb sospita de malaltia infecto-contagiosa greu.

SALUT I INSULARITAT

101.- Adequarem les compensacions per desplaçament dels malalts a les seves necessitats reals i el pagament en un termini màxim de 3 mesos, així com dels endarreriments que hi pugui haver, en un termini màxim de sis mesos.

102.- Establirem, des del Govern de les Illes Balears, un servei de transport aeri sanitari a Menorca amb una avioneta ambulància a l'aeroport de l'illa, actiu les 24 hores del dia i no 12 com ara.

103.- Planificarem, amb les associacions de malalts, la creació d'una residència vinculada a l'Hospital de Son Espases per a l'hostatge de pacients i/o acompanyants de Menorca, Eivissa i Formentera, en

tractaments de curta i llarga durada. Mentre aquesta residència no sigui un fet, crearem una borsa de pisos per afavorir aquestes estades de manera gratuïta.

104.- Establirem uns indicadors mínims d'atenció sanitària en funció de la pluriinsularitat, per garantir una igualtat de tracte i d'accés als recursos amb independència de l'illa de residència. Garantir les visites d'especialistes a Menorca.

105.- Garantirem la dotació necessària de personal en els centres de salut i serveis socio-sanitaris i l'Hospital Mateu Orfila durant els períodes de vacances i/o quan es preveu un augment de la demanda assistencial. Assegurarem la cobertura de les baixes del personal i les reduccions de jornada, augmentant la contractació. Executarem un pla per reduir el temps d'espera per ser atès per especialistes i el de les intervencions. S'introduiran millores en el sistema de gestió del temps de consulta, i s'incrementarà el nombre de metges d'algunes especialitats, segons el nombre de pacients en llista d'espera.

PROMOCIÓ DE LA SALUT

106.- Situarem la salut maternoinfantil com a eix fonamental en les polítiques i en els plans de salut en els àmbits de prevenció, assistencials i rehabilitadors.

107.- Impulsarem nous programes d'educació sanitària, en coordinació amb la Conselleria d'Educació, per fomentar hàbits saludables d'alimentació i d'exercici físic per a la prevenció de futures patologies de la població infantil i juvenil.

108.- Fomentarem la creació de nous espais de rehabilitació a les zones bàsiques de salut per facilitar-ne l'accés des dels domicilis dels pacients. D'aquesta manera, l'atenció a l'Hospital Mateu Orfila hauria de reservar-se per als casos més complexos.

109.- Incorporarem progressivament nous tractaments i prestacions que prioritzin les necessitats dels pacients, les teràpies psicològiques, ocupacionals i comunitàries, incloses les teràpies complementàries acreditades.

110.- Crearem una ponència parlamentària per estudiar, regular i incorporar al sistema de salut pública tractaments de medicina alternativa, sobre la base del dret de la persona al seu propi cos.

111.- Establirem mesures d'humanització dels serveis sanitaris. El respecte a la dignitat de la persona i a la llibertat individual s'han de concretar en els drets a la informació amb relació a la salut, l'autonomia del pacient i la documentació clínica: consentiments informats, voluntats anticipades.

112.- Realitzarem campanyes periòdiques genèriques i específiques d'informació i prevenció de les malalties de transmissió sexual (MTS), especialment de la SIDA, i afavorir l'accés a les mesures de prevenció de les MTS.

113.- Suprimirem el terme grup de risc en els qüestionaris de donació de semen i sang per discriminatori, amb l'objectiu que s'empri en lloc seu el terme pràctiques o conductes de risc.

114.- Facilitarem l'accés a la prova ràpida de VIH -SIDA, de manera confidencial, discreta i gratuïta, fent un reconeixement oficial del dia 20 d'octubre com a Dia Mundial de la Prova del VIH. Millorarem l'assessorament i el tractament de les malalties infeccioses i el VIH a tot el sistema públic de salut.

115.- Potenciarem els estudis de salut integral de persones lesbianes, dones bisexuals, dones transsexuals i persones intersexuals, no només des d'un punt de vista mèdic, sinó també des del camp de ciències socials i les humanitats.

116.- Revisarem en profunditat, actualitzant les dades i tenint en compte el marc normatiu de la Llei de dependència, el Pla sociosanitari de Menorca, revertirem la cessió a l'Estat de l'antic Hospital Verge del Toro de Maó i sotmetrem a deliberació social el seu ús en l'àmbit sociosanitari.

117.- Denunciarem les postures pseudocientífiques en les pràctiques i teràpies pseudomèdiques que pretenen patologitzar i modificar l'orientació afectivosexual de la persona.

118.- Promourem un nou Pla de drogues per al conjunt de les Illes Balears, amb una diagnosi real sobre hàbits i nivells de consum, amb la definició d'actuacions concretes adreçades a la informació, la prevenció i el tractament de les drogodependències, sense perjudici de donar suport a la legalització i normativització de les drogues blanques que encara són il·legals (cànnabis).

ATENCIÓ PRIMÀRIA

119.- Recuperarem la filosofia de l'atenció primària de proximitat, on els centres de salut han de servir per promocionar la salut i per educar la població, convertits en centres cívics per a activitats relacionades amb la salut. Donarem més poder resolutiu a l'Atenció Primària tant en l'àmbit de la prevenció com de les proves funcionals.

120.- Posarem en marxa polítiques preventives, tant de malalties com d'altres activitats relacionades amb la salut, en l'àmbit de l'atenció primària.

121.- Dotarem adequadament de personal d'atenció primària els centres de salut (pediatres, comares, personal d'infermeria, metges de

família, etc.) que permeti desenvolupar una autèntica cartera de serveis comunitaris. Incrementarem el temps per visita.

122.- Millorarem la dotació als centres d'atenció primària dels mitjans tecnològics necessaris, i adequarem els equipaments d'urgència dels centres de salut (PAC) per evitar l'excessiva pressió sobre els serveis d'urgències hospitalàries.

SALUT MENTAL

123.- Impulsarem un nou model d'atenció a la salut mental que afavoresqui el treball en xarxa enfront de l'actual model hospitalocèntric, més orientat al treball descentralitzat i més adient per a la rehabilitació dels pacients, focalitzant-los en l'atenció primària i la rehabilitació psicosocial i laboral.

124.- Elaborarem un nou Pla de salut mental que desenvolupi estratègies assistencials comunitàries descentralitzades, la informatització de tots els recursos de salut mental, la generació de recursos específics als espais socio-sanitaris i la millora dels allotjaments tutelats.

125.- Crearem els espais adequats per a l'atenció aguda o crònica del pacients amb malaltia psiquiàtrica i, si cal, es construirà un edifici annex a l'hospital Mateu Orfila, sempre tenint en compte el criteri dels experts.

MILLORES PER ALS PROFESSIONALS

126.- Adequarem, amb caràcter urgent, les plantilles i els recursos sanitaris a les necessitats reals.

127.- Millorarem les mesures de prevenció i protecció dels treballadors sanitaris davant les agressions que puguin patir.

128.- Millorarem el còmput de temps treballat del personal d'infermeria, afegint el temps que el personal d'infermeria de les unitats d'hospitalització, de cures intensives, urgències i d'altres a on es treballa per torns i estigui justificat, ha d'emprar al final del torn de feina per fer el traspàs d'informació dels pacients al seu càrrec, ja que es tracta d'un temps necessari per garantir la continuïtat i la qualitat de les cures d'infermeria.

129.- Millorarem l'actual borsa de treball única per a les Illes Balears per a tots els professionals, amb un únic barem, però gestionada de forma independent per cada illa/àrea de salut, tenint en compte el fet de la insularitat. Desenvoluparem un sistema de borsa de treball telemàtica, més àgil i eficaç.

130.- Convocarem oposicions per les diferents categories professionals, per donar estabilitat al lloc de feina.

131.- Incrementarem de forma progressiva les retribucions dels professionals assistencials amb l'objectiu d'equiparar-los als estats de la Unió Europea, en proporció al nostre nivell de desenvolupament econòmic.

132.- Promourem la formació específica dels professionals dels centres sanitaris perquè adquireixin i desenvolupin els coneixements, habilitats, aptituds i actituds adequats per a una correcta atenció de la població immigrada, diversa tant per l'idioma com pels diferents costums culturals. Promourem la figura del mediador sanitari.

133.- Millorarem, juntament amb els sindicats, la capacitació i formació del personal sanitari per tal d'oferir informació fiable sobre l'homosexualitat, la transsexualitat i la intersexualitat, i garantir l'atenció de qualitat als pacients de qualsevol orientació sexual.

SALUT I LLENGUA PRÒPIA

134.- Realitzarem cursos d'acolliment lingüístic i cultural per al personal sanitari nouvingut, i promourem la capacitació en llengua catalana en horari laboral per al personal.

135.- Elaborarem perfils lingüístics dels llocs de treball per garantir el dret a rebre atenció en llengua catalana com la correcta atenció en llengües estrangeres per als usuaris que desconeguin les llengües cooficials.

136.- Exigirem, als plecs de clàusules dels contractes públics dels serveis externs, el lliurament en català de programes informàtics, estudis, informes, etc.

3. Joventut

137.- Conscients que la crisi econòmica dificulta l'emancipació dels joves, elaborarem i aprovarem un Pla insular de joventut que detecti les necessitats i potencialitat actuals del col·lectiu, i prioritzi les actuacions de caràcter social en matèria de joventut a Menorca.

138.- Donarem suport als ajuntaments perquè elaborin plans locals de joventut en la mateixa línia emancipadora, i concertarem amb les administracions i les entitats socials que treballen amb joves un full de ruta per definir i temporalitzar objectius i actuacions concretes.

139.- Donarem suport a les entitats socials que duguin a terme la formació destinada a obtenir el títol de director i monitors d'activitats juvenils, i vigilarem que els responsables dels centres i activitats adreçades a la joventut tenguin la formació adient.

140.- Incentivarem la contractació de dinamitzadors juvenils als municipis.

141.- Crearem espais regulats per a la pràctica de l'acampada juvenil.

142.- Dotarem diversos espais públics per a la creació artística jove, a través d'un Pla d'actuació d'espais juvenils.

143.- Incentivarem i eixamplarem els punts d'informació juvenil.

144.- Durem a terme una avaluació i revisió global dels programes «Salut Jove i Cultura» i «Alternanits», amb la participació de les entitats juvenils i de la comunitat educativa, per adaptar millor l'oferta a les seves demandes i interessos.

145.- Reforçarem l'activitat ordinària dels casals de joves i els potenciarem com a alternativa d'oci saludable en un sentit ampli. Promourem l'intercanvi, la coordinació i el coneixement mutu entre casals, tant a nivell de coordinadors i monitors com de joves participants en les activitats, i ampliarem l'oferta d'activitats que combinin l'element lúdic amb la vessant educativa, socialitzadora, de descoberta de l'entorn, d'autosuperació, etc.

146.- Treballarem per l'increment del suport econòmic del Govern de les Illes Balears a les instal·lacions juvenils (cases de colònies, campaments i albergs), a fi que puguin estar obertes durant tot l'any, i incorporarem les entitats que treballen amb joves a la seva gestió.

4 Foment de l'esport

147.- Impulsarem una política esportiva basada en la promoció de l'activitat física i esportiva i dels hàbits saludables entre els escolars, la participació social a través de l'associacionisme esportiu, i la coordinació de les entitats esportives amb el sistema educatiu, fomentant la reutilització de les instal·lacions dels centres educatius fora de l'horari escolar, i la millora d'aquests equipaments.

148.- Fomentarem i impulsarem la pràctica esportiva entre els escolars a través del Programa de l'esport per a l'edat escolar conjuntament amb els clubs i federacions.

149.- Impulsarem programes d'activitat física per a promoure uns hàbits saludables entre els escolars.

150.- Treballarem conjuntament amb el Govern Balear per implementar el Pla de l'activitat física i esport amb l'objectiu de regular la pràctica esportiva en edat escolar.

151.- Promourem programes d'activitat física i esportiva en coordinació amb altres àrees, com a prevenció de les malalties cardiorespiratòries i el sedentarisme.

152.- Facilitarem la pràctica de tots els esports en condicions d'igualtat, i amb adaptació a les necessitats de cada col·lectiu i territori.

153.- Potenciarem la integració social dels nouvinguts a través de l'esport.

154.- Treballarem conjuntament amb el Govern Balear per aconseguir una legislació fiscal i laboral adaptada a la realitat del teixit associatiu esportiu de Menorca.

155.- Millorarem la professionalització del món de l'esport base amb la coordinació de les escoles de monitors i educadors esportius, tant municipals com privades i associatives.

156.- Impulsarem mesures de compensació de la doble insularitat per als clubs esportius en relació a les activitats de les seves federacions esportives.

157.- Donarem suport als esdeveniments esportius especials a Menorca, com a recurs generador d'activitat econòmica i d'afavoriment de la desestacionalització turística.

158.- Promourem la conscienciació contra la LGTBfòbia a l'esport i la normalització del ple exercici de la llibertat d'identitat de gènere.

Economia i Sectors Productius

L'economia de Menorca està marcada per una excessiva dependència del sector turístic. La major part d'empreses d'aquest sector, a més, és de propietat fonamentalment forana. Aquest fet comporta que les empreses duen a terme una política d'inversió bàsicament dirigida a l'obtenció del màxim rendiment en el mínim temps possible. No es tenen en compte criteris de sostenibilitat de la inversió ja que es tracta de capitals que, quan els convengui, es desplaçaran a altres destins que oferescuin majors rendibilitats. Reconduir aquesta tendència i posar el sector turístic al servei de l'economia global de l'illa és el repte més important que ens podem plantejar els gestors de les polítiques que es duquin a terme a Menorca en els propers anys.

La resta del quadre el protagonitza un sector industrial amb una profunda necessitat d'innovació permanent. En aquests sentit, de les tres indústries tradicionals, el calçat és la que s'ha adaptat millor als temps. El sector de la bijuteria està en un declivi permanent sense que les infraestructures d'innovació de què disposa, com l'ITEB, tinguin capacitat de donar resposta als reptes del sector. Per últim, la indústria alimentària està en una situació d'estancament, entre la crisi general del sector industrial i les oportunitats que li brinda un sector primari força dinàmic, que experimenta processos de reorganització i de diversificació.

El fons del quadre el subministra la situació econòmica general: un alt índex d'atur, derivat d'un excedent de mà d'obra no qualificada i de difícil ocupabilitat, a la perifèria d'un mercat de treball marcat per l'estacionalitat, la baixa qualificació i la contractació precària. D'altra banda, cal assenyalar un finançament dels serveis públics totalment deficient, derivat del mal finançament de la Comunitat Autònoma, que afecta, de retruc, el del Consell Insular.

Un problema transversal, que condiona totalment la situació econòmica, és el dels dèficits en el transport aeri. L'illa està mal comunicada amb el continent, a uns nivells que remetent als de l'inici

de les connexions aèries. Aquest fet és un llast terrible per a l'economia de l'illa, ja que encareix de forma desproporcionada l'arribada de visitants i dificulta la sortida de béns manufacturats. Igualment, afecta negativament la qualitat de vida dels menorquins, en dificultar l'accés a béns i serveis procedents o ubicats a l'exterior.

Però la realitat menorquina també té elements de diferenciació: en el marc d'aquest panorama, Menorca compta amb uns actius sobre els quals s'ha de basar una política econòmica que suposi un salt endavant:

- **Territori i paisatge:** en aquest capítol Menorca disposa d'uns actius incalculables que li permeten generar un producte turístic diferenciat, capaç d'atreure segments molt determinats del mercat turístic (naturalista, cultural, esportiu, hípic, observació d'aus, arqueològic...). Aquests actius diferencials permeten plantejar-se formes alternatives d'explotació del negoci turístic més d'acord amb els interessos globals de l'economia de l'illa.
- **Qualitat de vida:** Menorca és un referent en aquest capítol. La reputació i atractiu de l'illa és un actiu addicional per plantejar-se que emprenedors –tant de l'illa com de l'exterior– duguin a terme el seu projecte des de Menorca.
- **«Ambaixadors»:** Menorca disposa del suport potencial d'estiuejants i persones amb vincles diversos –molts d'ells amb casa a Menorca– que estan disposats a donar suport a les mesures que s'impulsin per dinamitzar l'economia de l'illa. El fet de ser una illa, i relativament petita, dota d'identitat aquest grup de persones, que se senten identificades i solidàries amb la problemàtica de l'illa.

1. Política Econòmica

159.- Farem del finançament autonòmic un cavall de batalla. L'única manera de millorar el finançament autonòmic és disposar d'un govern autonòmic que sigui bel·ligerant amb el Govern de Madrid. Els partits sucursalistes (PP i PSOE) han demostrat una total inutilitat en aquest sentit, ja que estan més preocupats a quedar bé amb els seus correligionaris de la capital de l'estat que a defensar els interessos del ciutadans balears.

160.- Mobilitzarem la societat menorquina i balear per aconseguir una solució al problema del transport aeri. Cal aconseguir una tarifa plana universal amb Barcelona i Palma, que són els dos *hubs* d'accés a l'illa des de tot el món. Els vols des de la resta de la península haurien de ser objecte, igualment, de bonificacions.

161.- Utilitzarem les competències de planificació urbanística per fer política econòmica. Mitjançant la planificació urbanística es pot potenciar un turisme de qualitat o l'establiment de determinades indústries i empreses. Malauradament, Menorca disposa de competències molt limitades per a la promoció econòmica. No podem renunciar a utilitzar una competència local, com és la urbanística, per contribuir a desenvolupar el model sostenible que volem per Menorca. Cal reprendre els principis que van inspirar la redacció original del PTI.

162.- Impulsarem la modificació de les següents lleis aprovades pel PP la darrera legislatura: Llei del sòl, Llei agrària i Llei turística. La combinació d'aquestes tres lleis fa possible que acabin desenvolupant-se equipaments turístics en sòl rústic. Amb l'excusa del desenvolupament agrari es podria construir en rústic i reconvertir posteriorment a altres usos. Cal tallar d'arrel les possibilitats de malmetre el patrimoni més important de què disposem: el nostre territori i el paisatge característic de l'illa.

163.- Generarem sinergies entre el sector agrícola-ramader i industrial alimentari. Impulsarem la gestió integrada de tot aquest sector, incloent la definició de perfils professionals, oferta formativa, aprenentatge pràctic, cooperativisme i altres formes de col·laboració entre empreses, diversificació, transformació, innovació, distribució, etc. És a dir, cal integrar i gestionar tota la cadena de generació de valor, mitjançant una agència on hi siguin tots els sectors implicats. Crearem el centre tecnològic de la indústria alimentària, focalitzat en els processos d'innovació en tota la cadena de generació de valor.

164.- Fomentarem la redistribució de les rendes generades pel turisme. Introduïrem una taxa turística de l'estil de les que s'apliquen a altres comunitats autònomes i que graven la pernoctació. Aquesta figura tributària hauria de regular-se a nivell autonòmic, i gestionar-se i recaptar-se per part dels consells insulars. Els ingressos recaptats (aproximadament 3,5 milions d'euros només a Menorca) es destinaran a projectes de diversificació de l'economia, suport al CARB, suport a emprenedors, transformació del model turístic i promoció exterior del producte menorquí (tant turístic com industrial).

165.- Elaborarem un Pla insular d'equipaments comercials que protegesqui el petit comerç urbà i que sigui un instrument de suport a l'oferta comercial singular i de qualitat, que és un element clau per a la qualitat de vida del menorquins i per a l'experiència satisfactòria dels turistes.

166.- Recuperarem el projecte del Parc Bit a Alaior per tal de poder desenvolupar polítiques de recerca i innovació a alt nivell. Afavorirem la instal·lació al parc d'empreses dedicades a la R+D+i, tecnologies de la informació i comunicació. Signarem convenis de col·laboració amb altres parcs científics. Col·laborarem amb altres entitats, com l'IME i altres, que dediquen esforços a la recerca.

167.- Dotarem d'espais «vivers d'empresa» per tal que els nous emprenedors tinguin l'oportunitat de començar el seu projecte i es creï una xarxa de *networking* que faci més competitiu el teixit empresarial de l'illa.

168.- Fomentarem el sector quaternari de les noves tecnologies de la informació i comunicació, modernitzant els sistemes de connexió existents (fibra òptica a tota l'illa).

169.- Fomentarem la cooperació entre l'àmbit empresarial i acadèmic per a la realització de projectes conjunts que millorin la competitivitat de les empreses.

170.- Aprovarem mesures que facin efectiu el dret de viure plenament en català a Menorca, garantint que no sols davant les administracions sinó també amb les empreses privades, els ciutadans de Menorca puguin dur a terme les seves comunicacions i relacions professionals i comercials en català.

171.- Donarem suport prioritari a les formes mancomunades i solidàries de propietat i gestió de l'empresa i de relacions comercials: cooperatives de treball, cooperatives de consum, plataformes d'intercanvi no monetari, empreses d'economia social, empreses d'inserció, i altres models que afavoresquin la responsabilitat social, l'equitat, la igualtat d'oportunitats i la redistribució de la riquesa.

2 Treball i Ocupació

Els objectius de les polítiques d'ocupació són afavorir la millora laboral de la població ocupada, incrementar la proporció de les rendes salarials en el conjunt de la renda nacional, protegir el màxim possible la població desocupada forçosa, incrementar els drets socials i garantir els serveis bàsics al conjunt de tota la població insular.

Apostam per un treball digne i per afavorir la millora quantitativa i qualitativa de les condicions laborals com a mesura de reactivació econòmica. Les polítiques d'austeritat autoritària tan sols han aconseguit incrementar els efectes socials negatius de la crisi i no han facilitat la recuperació promesa. Avui és clar que afeblir i empobrir la demanda interna de la majoria de la població no és una política econòmica sensata, justa i ni tan sols útil.

172.- Recuperarem el diàleg social a nivell insular i a nivell autonòmic per aconseguir un gran pacte d'estabilitat i qualitat en l'ocupació, adequat a la nostra realitat econòmica i geogràfica, fent especial atenció als col·lectius vulnerables: joves, dones, majors de 45 anys, persones en risc d'exclusió, etc.

173.- Implicarem el sector públic en les polítiques de creació d'ocupació i foment de les polítiques actives. Recuperarem la Conselleria de Treball.

174.- Reclamarem major sobirania en matèries d'ocupació, inspecció de treball i salut laboral. Reforçarem el cos d'inspectors. Potenciarem la Comissió Balear d'Inspecció de Treball i Seguretat Social.

175.- Revitalitzarem la política preventiva de riscos laborals i de malalties professionals.

176.- Garantirem el caràcter públic dels serveis d'ocupació i d'intermediació laboral i n'assegurarem un just finançament.

177.- Oferirem una millor qualitat dels serveis d'ocupació i una atenció diversificada segons els demandants.

178.- Donarem la màxima prioritat, gran difusió i reforçament del Pla europeu de garantia juvenil.

179.- Coordinarem els departaments d'orientació laboral dels IES (administració educativa) i del SOIB (administració laboral).

180.- Millorarem la qualificació dels demandants de feina, integrant i homologant els tres tipus de formació (reglada, ocupacional i contínua) de forma que es puguin completar els mateixos nivells formatius per distintes vies.

181.- Realitzarem una auditoria contínua de la qualitat i eficiència de la formació per a l'ocupació que s'imparteix.

182.- Iniciarem la negociació amb els agents socials i econòmics per donar resposta a una realitat estructural estacional.

183.- Incentivarem el repartiment del treball, evitarem el treball parcial «no desitjat», la pobresa laboral i la discriminació de les dones en el mercat laboral.

184.- Reclamarem els drets laborals perduts amb la Llei 3/2012 de reforma laboral.

185.- Habilitarem els tècnics del SOIB perquè, d'ofici, puguin elevar a inspecció de treball les irregularitats que es detectin.

186.- Foment de la figura de l'AODL (Agent d'Ocupació i Desenvolupament Local) com a impulsor de l'economia local.

187.- Avançarem en la reconversió de l'ocupació submergida i en precari, en ocupació reconeguda i de qualitat.

188.- Lluitarem per aconseguir la renda mínima garantida a les llars sense ingressos econòmics, ja que són inviables a curt i mitjan termini les polítiques de plena ocupació anteriors a l'actual gran crisi.

189.- Iniciarem els estudis de viabilitat i el debat social sobre la conveniència d'avançar cap a una renda bàsica de ciutadania. Introduïrem el seu debat i el possible finançament en el Pla estratègic de transició.

3. Turisme

190.- Impulsarem una política turística lligada al medi ambient, al territori i al patrimoni cultural.

191.- Establirem sinergies entre el sector turístic i els altres sectors productius de l'illa per crear un producte turístic de qualitat, diferenciador, que doni valor al territori, i que ajudi a l'allargament i/o desestacionalització de la temporada turística.

192.- Lluitarem per aconseguir un transport aeri que garanteixi la seva operativitat durant tot l'any i que connecti Menorca amb més destinacions.

193.- Impulsarem un Pacte del Turisme per a la gestió i promoció del turisme, l'objectiu del qual serà obrir un procés de recerca de consens, que aglutini un nombre ampli de representants dels àmbits turístic, polític, econòmic i social de Menorca, per tal d'identificar les principals tendències de la nostra activitat turística a l'illa i definir les bases del seu futur, desenvolupament i promoció.

194.- Reclamarem l'assumpció plena de la promoció turística per part del Consell Insular amb una dotació suficient, i treballarem per donar un nou impuls a la cooperació entre el sector públic i el privat, convertint la Fundació Foment del Turisme de Menorca en l'entitat de referència en promoció.

195.- Aquest acord o pacte vetlarà per la sostenibilitat, l'ocupació, l'excel·lència i la competitivitat del sector turístic de l'illa. El text de l'acord subscrit entre la Conselleria de Turisme, i els agents econòmics, polítics i socials consensuarà els objectius i les línies estratègiques que es promouran per al desenvolupament del sector turístic a Menorca.

196.- La Conselleria de turisme definirà una proposta metodològica per estructurar les bases del procés i garantir la participació activa als futurs membres pel Pacte de Turisme a l'Illa.

197.- Treballarem pel reconeixement internacional de Menorca com a territori d'interès cultural i natural. Donarem valor especialment al patrimoni arqueològic, aprofitant la candidatura a patrimoni mundial de la UNESCO, posant en marxa fórmules de treball transversal i conjunt entre el Departament de Cultura i el de Turisme a fi de possibilitar la difusió dels valors patrimonials de la Xarxa Menorca Monumental com a atractiu turístic.

198.- En aquest sentit, aprofitant que Menorca és Reserva de la Biosfera, impulsarem un producte i marca turística al voltant d'aquesta i dels seus recursos eco-ambientals, patrimonials, culturals, identitaris i gastronòmics. Així podrem crear un producte de qualitat, diferenciador que ens ajudi a situar-nos en el mapa turístic sense que ens englobin amb Mallorca.

199.- Treballarem per augmentar la qualitat i la diversitat de l'oferta turística, a fi que el turisme actiu, de natura, cultural i de congressos siguin claus.

200.- Fomentarem que les empreses adoptin mesures voluntàries (contracte de bones pràctiques ambientals, eco-ètiquetes, etc.).

201.- Potenciarem la formació dels treballadors del sector turístic, amb formació teòrica i pràctica a tots els nivells, impulsant, sobretot, l'aprenentatge d'idiomes estrangers.

202.- Facilitarem el lloguer turístic d'habitats tot establint-ne la regulació adequada, també per a l'oferta hotelera del «tot inclòs», amb uns estàndards de qualitat mínims a oferir en aquest tipus de paquet vacacional, en pro del teixit comercial i de l'oferta complementària.

203.- Apostarem per establir una moratòria de creació i construcció de més places turístiques, per centrar-nos en la reconversió de zones turístiques obsoletes.

204.- Promourem canals de comercialització alternatius, molt especialment l'e-commerce, per tal de no dependre tant dels TTOO.

205.- Establirem convenis amb les línies aèries perquè mantenguin els enllaços amb Barcelona, Palma, València, Londres, París, Frankfurt, Milà i Madrid durant tot l'any, així com col·laboracions puntuals amb operadors de baix cost per incentivar mercats turístics estratègics: Praga, Berlín, Roma, Oslo, Copenhaguen, Hèlsinki, Estocolm.

206.- Promourem la marca Menorca en els mercats emergents.

207.- Modernitzarem i millorarem la informació turística (senyalització d'interès turístic, oficines d'informació turística, portals turístics).

208.- Potenciarem la cooperació entre el sector públic i el privat, promovent la participació financera del sector privat en la transformació del sector turístic.

4 Agricultura

MÉS PER MENORCA considera l'agricultura i la ramaderia com un sector estratègic per l'illa:

- Com a productor d'aliments, i per tant per dur a terme tot el que fa referència a la sobirania alimentària.
- Com a gestor del territori. No oblidam que el sector agrari gestiona gairebé el 80% del territori de l'illa.
- Com a conservadors del paisatge. El model de paisatge de Menorca ha estat modelat per l'agricultura i la ramaderia des de temps ancestral. De fet, el tom 5è de la declaració de Menorca com a Reserva de la Biosfera ens ho recorda i apunta a la seva conservació i potenciació.

Per tant, cal posar mesures per fer viables les explotacions agràries amb la finalitat de seguir conservant aquests tres aspectes fonamentals que la identifiquen i que l'han de fer realment sostenible.

209.- Donarem un nou impuls al Contracte Agrari de la Reserva de la Biosfera (CARB). Aquest va ser el gran encert de el darrer govern progressista del Consell. El govern de la darrera legislatura l'ha degradat. L'hem de recuperar, tornant-lo als seus orígens, fer-lo anual, dotar-lo econòmicament i millorar-ne les seves línies en la mesura de les seves possibilitats.

210.- Adoptarem sempre mesures de discriminació positiva cap a les finques extensives que tinguin cura dels seus recursos naturals i productius a partir de les bones pràctiques agràries.

211.- Revisarem el Pla de desenvolupament rural (PDR). Les seves línies prioritàries seran: incorporació de joves agricultors, inversions, mesures agroambientals, inclusió de l'agricultura ecològica com a sector estratègic.

212.- Compensarem els costos de la insularitat en relació al conjunt de les Illes Balears, i a Menorca la doble insularitat.

213.- Apostarem per redimensionar les explotacions a fi de garantir al màxim la seva autosuficiència.

214.- Potenciarem la diversificació de la producció agrària i ramadera.

215.- Donarem suport als processos de transformació de les explotacions i a la venda directa dels productes amb la finalitat de donar-los valor afegit.

216.- Donarem suport a la dona pagesa com a motor imprescindible de les explotacions.

217.- L'eliminació de quotes lleteres pot fer trontollar al sector lleter. Crearem incentius per crear productes transformats que facin viables les explotacions lleteres abans de caure en l'error de produir més.

218.- Controlarem els preus de la indústria per tal de garantir que no es pagarà el producte als pagesos per sota del preu de producció.

219.- Fomentarem el consum de productes locals, començant per l'increment del seu consum als àmbits propis o responsabilitat de les administracions públiques: hospitals, menjadors escolars, centres de dia, etc.

220.- Protegirem les varietats locals com les més adaptades al medi.

221.- Protegirem les races autòctones.

222.- Garantirem una certificació assequible i de qualitat a l'agricultura ecològica.

223.- Farem factible la declaració de Balears com a territori lliure de transgènics.

224.- Declararem el sòl rústic com a sòl exclusivament agrari. No permetrem la ubicació d'indústries en sòl rústic que no responguin a les necessitats de l'explotació agrària en concret.

225.- Adoptarem mesures per tal que les noves activitats (entre elles el turisme) siguin un complement a la renda agrària generada per l'explotació, havent-se de demostrar que l'agricultor a títol principal (ATP) n'és també beneficiari amb la finalitat que la primera no sigui substitutòria de l'activitat agrària ni dels seus professionals.

226.- Incentivarem sistemes d'explotació agrària que vagin més enllà del sistema d'amitgeria, el qual creim que frena noves iniciatives i crea inseguretat als pagesos.

227.- Elaborarem un Banc de Terres, començant per les finques públiques on es puguin acollir els professionals agraris.

228.- Potenciarem les indústries que elaborin amb productes locals de qualitat i respectuosos amb el medi (que provinguin de finques adherides al CARB, Custòdia Agrària, ecològiques) fent possible la marca Reserva de la Biosfera.

229.- Potenciarem amb els mateixos termes el sector turístic i de restauració.

230.- Farem auditories energètiques a les explotacions per evitar costos excessius i dotar-los de les eines necessàries per adequar-les.

231.- Compensarem el cultiu de secà a fi de fomentar l'estalvi d'aigua i evitar la sobreexplotació de la terra.

232.- Explorarem mesures per millorar la qualitat de vida a les explotacions: transport escolar, noves tecnologies i comunicacions, camins rurals en bones condicions.

233.- Millorarem i potenciarem les assegurances agràries

234.- Potenciarem els cicles formatius a Sa Granja. Cal adaptar-la als nous temps. Hem d'aconseguir que sigui un cicle de referència per a la formació dels pagesos de totes les illes. Crearem un segon cicle exclusiu d'agricultura ecològica.

Medi Ambient i Territori

Des de Més per Menorca cercam l'equilibri territorial entre les persones i el medi ambient, tal i com se suposa que ha de tenir una illa que és Reserva de Biosfera. Totes les polítiques ambientals s'han de fer partint de la sostenibilitat, en el sentit més ampli de la paraula. Menorca necessita que el seu territori sigui preservat per mantenir aquells trets ambientals que han donat aquella distinció i reconeixement que tenim. Així, el fet de ser Reserva de la Biosfera ha d'actuar com una eina transversal a totes les polítiques que es duïguin a terme.

La sobirania energètica basada en la potenciació de les energies renovables, així com la sobirania alimentària basada en la potenciació de l'agricultura sostenible, han de ser els dos pilars del nou model territorial que des de Més per Menorca consideram necessari. A part d'aquests dos pilars, també es necessària la gestió integrada de l'aigua a nivell insular, potenciant l'estalvi i el consum responsable d'aquest recurs. Hem de seguir l'exemple creat en la gestió integrada de residus i potenciar-la en molts altres vectors ambientals.

1. Energia

El 98% de l'energia primària que es consumeix a Menorca prové de combustibles fòssils, uns recursos que no es troben a Menorca i són els principals causants de la contaminació ambiental i el canvi climàtic. S'estima que la nostra illa importa l'equivalent a 1,5 milions de barrils de petroli cada any, amb un cost econòmic que es quantifica al voltant de 240 milions d'euros.

L'energia és un vector fonamental en l'economia moderna i, com hem vist, té un ampli recorregut de millora a Menorca. A nivell general

s'han d'abandonar els combustibles fòssils i optar per fonts renovables locals. Aquest canvi de paradigma és inviable mantenint el ritme de consum actual, de manera que és primordial l'ús eficient de l'energia per abordar la transició. A més, a dia d'avui és menor la inversió necessària per deixar de consumir una unitat d'energia que el cost d'aquesta unitat d'energia. Amb aquesta visió es pot incidir sobre la mobilitat i la planificació territorial de diferents maneres.

Consideram que a mig termini Menorca s'ha de marcar l'objectiu d'esdevenir un territori autosuficient des del punt de vista energètic, amb un model eficient i sostenible.

Per arribar-hi, cal centrar-se en quatre eixos:

ENERGIES NETES I RENOVABLES

235.- Impulsarem de manera decidida l'abandonament progressiu de les energies no renovables, que resulten contaminants, ineficients i augmenten la nostra dependència de l'exterior.

236.- Farem la petició d'una Declaració d'una Mediterrània occidental o balear protegida per altes institucions (UNESCO, UE,...), per garantir que la terra i la mar de Balears siguin lliures de prospeccions (exploració i explotació) de combustibles fòssils, i sol·licitarem que les competències relatives a la part de la mar entre illes puguin ser assolides per la mateixa comunitat.

237.- Emprarem l'eina impositiva com a mecanisme dissuasiu de l'ús de combustibles fòssils, tenint sempre en compte els diferents usos i sectors i partint de la necessitat d'oferir alternatives viables i assequibles.

238.- Fomentarem les energies renovables, per exemple a través de bonificacions fiscals, per assolir un percentatge cada cop més elevat de producció energètica neta i renovable, facilitant l'autoconsum energètic i avançant cap a la sobirania energètica, essencial per a garantir l'abastiment energètic de les illes.

239.- Afavorirem l'energia solar tèrmica en l'àmbit residencial com una manera de gaudir d'aigua calenta en abundància quasi tot l'any.

240.- Promourem l'energia solar fotovoltaica com a eina de desenvolupament de l'autoconsum, democratitzant la producció d'electricitat.

241.- Realitzar un estudi del potencial a Balears de l'energia gran eòlica i mini-eòlica, aquesta última integrada en entorns urbans i polígons industrials. Cal plantejar una xarxa d'estacions anemomètriques que permetin determinar aquest potencial, així com establir els mecanismes que permetin aprofitar el potencial eòlic del nostre territori respectant els sistemes naturals. Al mateix temps, aprofitarem la titularitat pública del Parc eòlic de Milà, primer i únic a les Illes Balears, per promoure la seva repotenciació allargant la seva vida útil.

242.- Considerarem la biomassa (restes orgàniques i podes) com un recurs energètic, i no com un residu. Gestionar la biomassa dels boscos redueix el risc d'incendi forestal. Aquesta biomassa pot escalfar equipaments esportius i comunitaris. Potenciarem l'ús de la biomassa i les noves tecnologies desenvolupades per aprofitar el seu rendiment calòric per a l'escalfament de les llars.

243.- Impulsarem les energies renovables marines (com ara l'eòlica marina).

244.- Fomentarem la propietat compartida de grans instal·lacions de renovables.

245.- Impedirem que els cultius energètics puguin ocupar sòls aptes per a producció d'aliments que puguin malmetre la sobirania alimentària.

246.- Dissenyarem un model de xarxa elèctrica intel·ligent i una estructura tarifària per afavorir l'entrada d'energies renovables i la cogeneració.

EFICIÈNCIA I JUSTÍCIA ENERGÈTICA

La mala qualitat dels habitatges és responsable del sobreconsum energètic dels edificis. La injustícia és que els més desfavorits disposen dels habitatges pitjor aïllats i amb calefaccions menys eficients. Açò, juntament amb el preu de l'energia, causa la pobresa energètica. Les Administracions públiques han de facilitar la implantació de mesures d'eficiència per part dels ciutadans.

247.- Lluitarem contra la pobresa energètica. Posarem de relleu aquest problema, realitzarem mapes de risc, per zones i per tipus de construcció, i adoptarem les mesures pertinents per acabar amb aquest tipus de pobresa.

248.- Impulsarem la rehabilitació energètica dels edificis com una de les principals mesures d'estalvi energètic, al mateix temps que reactiva l'activitat econòmica local.

249.- Adoptarem mesures d'eficiència energètica en el sector públic, com ara:

- Eficiència energètica en l'enllumenat públic, incidint en la protecció del medi nocturn i la reducció de la contaminació lumínica. Incorporació de la filosofia de la «Declaració sobre la defensa del cel nocturn i el dret a la llum de les estrelles». Introducció de normativa per arribar a ser Destinació Turística *Starlight*.
- Promoure una política insular de racionalització de l'enllumenat públic sota la premissa «il·luminació suficient quan es necessita» que defineixi els models i tipologies de llumeneres, horaris de funcionament, nivells de contaminació lumínica segons la zonificació territorial, etc.
- Fomentar la reducció de la contaminació lumínica de l'aeroport, les instal·lacions portuàries, i, en el sector privat, incentivar l'eficiència en el sector comercial i turístic (aparadors, climatització, etc.) i conscienciar la ciutadania de la despesa energètica que suposa l'enllumenat privat.
- Evitar la intrusió lumínica de cartells i enllumenats dins els habitatges.
- Fomentar una cultura racional i saludable en la moderació de la climatització d'espais públics.

EDUCACIÓ AMBIENTAL, O COM ENSENYAM A CANVIAR EL MÓN

Les escoles i els instituts són un element clau de la vida ciutadana. A més de la seva funció educativa, s'ha de tenir en compte l'efecte multiplicador i exemplar que tenen sobre altres col·lectius de la comunitat educativa: famílies, personal no docent, subministradors, veïns...

250.- Rellançarem les Agendes 21 Escolars, perquè a través d'aquest programa tots els membres de la comunitat educativa puguin treballar el bon ús de l'energia i els bons hàbits energètics.

251.- Impulsarem els recorreguts educatius per les infraestructures energètiques dels municipis, a fi de conscienciar els més petits sobre la importància de minvar el consum energètic per assegurar un canvi de model energètic.

GOVERNANÇA AMBIENTAL: EXEMPLE, IMPULS I TRANSPARÈNCIA

La «particip-acció» ciutadana i l'actuació exemplar de les institucions públiques són claus per dibuixar el futur energètic.

252.- Impulsarem la contractació d'energia verda en els equipaments públics.

253.- Promourem la revisió i adequació de les ordenances municipals per facilitar la penetració de les energies renovables i maximitzar l'estalvi d'energia.

254.- Implementarem un pla ambiciós d'eficiència energètica i teulades solars al màxim nombre possible d'edificis públics, cercant mecanismes de finançament públic-privat.

255.- Impulsarem la innovació i la recerca en matèria d'autoconsum i eficiència energètica com a element estratègic mediambiental i econòmic.

256.- Condicionarem les facilitats que ofereix l'administració a les reformes de la planta hotelera i l'augment de categoria dels establiments a la instal·lació d'energies renovables.

257.- Fomentarem l'ús de la biomassa per a l'escalfament d'equipaments esportius i comunitaris.

258.- Durem a terme una gestió transparent de totes les accions. Farem públic el consum energètic dels edificis, equipaments i mitjans de transport públics.

259.- Reforçarem els mecanismes participatius per a la planificació energètica, enfortint el protagonisme del teixit associatiu.

260.- Recuperarem l'esperit de les Agendes Locals 21 per a la planificació energètica dels municipis amb el pacte dels Batles Contra el Canvi Climàtic, amb el compromís de superar els reptes Europa 2020.

261.- Promourem la participació de tots els municipis en el «Major Adapt», nou programa de la Comissió Europea que també preveu accions de resiliència i no només de mitigació del canvi climàtic.

262.- Incentivarem els ajuntaments a l'adopció de compromisos de planificació estratègica en matèria energètica i de sostenibilitat.

263.- Impulsarem un Pla d'acció municipal (PAM) que tindrà com a eixos vertebradors la sostenibilitat social, ambiental i el nou model energètic, perquè impregni tota l'organització municipal i totes les polítiques locals. Aquest pla estarà orientat a reduir a zero les emissions de gasos d'efecte hivernacle per al 2050 gràcies a l'eficiència energètica, l'ús d'energies renovables i un urbanisme centrat en l'accessibilitat i de baixa intensitat energètica.

264.- Elaborarem, a curt termini, un Pla d'acció d'energia sostenible (PAES), centrat en la diagnosi energètica, l'establiment d'indicadors i la prioritització d'accions de nul·la o baixa inversió amb major potencial d'estalvi energètic. El PAES inclourà tots els sectors del municipi, no només l'administració local: entorn urbà, mobilitat, instal·lacions municipals, sectors domèstic, comercial, industrial i primari.

2 Residus

265.- Incentivarem un pacte insular que definesqui una estratègia per fer de Menorca una illa de residu zero en 2025.

266.- Realitzarem una reforma general del sistema de finançament del servei de recollida i tractament de residus, amb l'objectiu d'incorporar-hi les següents mesures:

- Bonificació fiscal del reciclatge: qui més recicli, menys taxes pagarà.
- Sistema dual de pagament: una part fixa a través de taxes, i una part variable en funció de la producció de residus (bosses).
- Introducció de bosses de fems reglamentàriament taxades (la de rebuig ha de ser sensiblement més cara que les altres fraccions).
- Incrementar la pressió fiscal sobre els grans productors de residus, com són determinats establiments hotelers, establiments

de menjar ràpid, i altres establiments que utilitzen molt de material d'un sol ús, de plàstics o no reutilitzables.

- Rebaixar la taxa de recollida de fems a determinats col·lectius com persones majors de 65 anys o aturats de llarga durada, segons paràmetres de renda.
- Recuperar la visió integrada ambiental/social del Pla director de residus de Menorca, encara vigent, a fi de fomentar l'ocupació protegida i d'inserció social en aquest sector, incorporant clàusules socials als contractes públics per a la gestió dels punts verds, i prioritzant els acords amb les empreses d'economia social, les empreses d'inserció i les entitats del tercer sector.

267.- Prendrem mesures per reduir els fems que produïm:

- Potenciar el comerç a granel, per tal de reduir envasos.
- Promoure un sistema de retorn d'envasos.
- Promoure circuits curts de distribució d'aliments (cooperatives alimentàries agrícoles, punts de trobada productors-consumidors, etc.)
- Promoure l'eliminació progressiva dels materials de PVC i amiant a les construccions de les administracions públiques.

268.- Fomentarem la reutilització per allargar la vida dels objectes i béns de consum, amb iniciatives com:

- Potenciar el sector de la reutilització i la reparació, per exemple implantant un sistema de Dipòsit, Devolució i Retorn d'envasos (SDDR) a nivell insular o autonòmic.
- Promoure serveis d'atenció tècnica radicats a Menorca.
- Fer campanyes per reduir el malbaratament d'aliments (menjadors, restauració, supermercats, etc.).
- Possible necessitat de crear/ampliar la planta de compostatge, amb la possibilitat que sigui combinada amb una de biogàs.

269.- Potenciarem el reciclatge per recuperar més materials, amb iniciatives com:

- Introducció del porta a porta de totes les fraccions de residus a tots els municipis de l'illa.

- Introducció de la recollida de fracció orgànica i, eventualment, de residus de poda allà on no s'hi reculli.
- Possibilitat de complementar la recollida de fracció orgànica amb compostatge comunitari als municipis que així ho desitgin.
- Estudiar la possibilitat d'impulsar tallers de formació professional basats en la reparació i recuperació d'electrodomèstics.

270.- Millorarem els serveis de recollida de fems, amb l'objectiu d'assolir una major eficiència i millorar la gestió dels recursos públics, amb mesures com:

- Combatre els abocadors incontrolats: impedir que s'aboquin fems als espais públics, i prendre mesures per a que els propietaris privats de solars cooperin en la lluita contra els abocaments il·legals.
- Recollir els residus domèstics de gran volum. Convé afavorir el mancomunat d'aquest servei i assegurar la seva prestació als municipis petits.
- Crear més punts verds de recollida selectiva: punts verds fixos per a deixalles de gran volum, i serveis mòbils de recollida de deixalles de petit format com material informàtic, mòbils, bateries, etc.
- Fer dels punts verds de recollida de residus un espai d'educació ambiental.

3. Aigua

271.- Impulsarem polítiques mancomunades a nivell insular per a la gestió de l'aigua, amb la creació d'un consorci insular. Les seves actuacions aniran encaminades a gestionar els recursos hídrics amb unes bases importants:

- Definir un model sostenible de gestió dels recursos hídrics, un model que s'ha d'executar mitjançant una gestió col·lectiva a nivell insular que englobi ajuntaments i Consell, amb la participació de comunitats d'usuaris d'aigües subterrànies que incloguin la resta d'usuaris.
- El consorci ha de treballar tant en l'abastiment com el sanejament, i ha de promoure estudis, redactar projectes,

executar obres i gestionar les instal·lacions. No ha de ser un organisme consultiu sinó de gestió i presa de decisions.

- Ha de promoure el coneixement científic dels aqüífers i establir mesures de protecció.

272.- Abordarem sense dilació el problema de la contaminació de l'aigua potable per nitrats. Impulsarem la planificació de polítiques a nivell insular i a llarg termini: fosses sèptiques, recollida de purins i aigües de pluja, ramaderia intensiva.

273.- Durem a terme un paquet de mesures de caràcter general per millorar la gestió de l'aigua:

- Control sistemàtic de les fugues d'aigua de la xarxa.
- Planificar la modernització progressiva de les conduccions d'aigua potable.
- Establir polítiques que incentivin la recuperació, reutilització i bona gestió de l'aigua.
- Promocionar la recuperació de les cisternes i sistemes de recollida d'aigua de pluja, incentivant el seu ús domèstic, comercial, industrial i públic.
- Revisar la normativa municipal, en especial els PGOU, per condicionar i fomentar la construcció i reutilització de cisternes en obres noves i de rehabilitació.
- Realitzar un estudi de la viabilitat de construcció d'aljubs municipals per al regadiu i la neteja de carrers.
- Instal·lar registres d'inspecció municipal directe d'abocaments de les indústries al clavegueram.
- Promoure la implantació de xarxes separades de clavegueram i pluvials, i tècniques de drenatge urbà sostenibles.
- Establir un pla estratègic de tractament i recuperació d'aigües residuals i pluvials que abasti tots els municipis i contempli el tractament de tots els nuclis urbans i periurbans, que inclogui, entre d'altres mesures: 1) L'ampliació i millora de la depuradores, incorporant el tractament terciari i possibilitant la reutilització de l'aigua depurada. 2) L'impuls de la construcció de depuradores per tractar les aigües residuals de totes les poblacions i urbanitzacions, i posar en funcionament les depuradores que encara no han entrat en servei.
- Revisar el serveis municipals d'aigües, avaluant la seva eficiència, estat de conservació i explotació, tarifació

progressiva, nivells de consum, usos de l'aigua, etc. L'estudi contemplaria la possibilitat de remunicipalitzar els serveis.

- Obligar a l'ús de mànegues amb pistola de fre a les zones nàutiques.
- Transitòriament, mentre no es redueixi el nivell de contaminació per nitrats en el subministrament d'aigua potable, instal·lació de fonts públiques d'aigua tractada per osmosi, per abastir d'aigua per beure gratuïta als ciutadans.

274.- Aprovarem i executarem mesures específiques per a zones d'urbanització i de segones residències:

- Obligar a l'ús de cobertores per a les piscines (es redueix l'evaporació en un 70%).
- Substituir les gespes tradicionals per varietats de baixa demanda d'aigua.
- Recomanar la xerojardineria ben dissenyada amb plantes autòctones.
- Estudiar la possibilitat de depuració d'aigua amb filtres verds a les zones que encara no estiguin connectades a depuradora o quan aquesta no funcioni correctament.

275.- Així mateix, durem a terme actuacions en relació a les finques agràries de regadiu i hortalas:

- Control de les extraccions.
- Substituir els «pous moure» i les fosses sèptiques per filtres verds.
- Impulsar l'ús de sistemes de regadiu per degoteig amb temporitzador.
- Crear un equip tècnic que visiti els diversos nuclis d'hortals i faci xerrades i cursos sobre la problemàtica ambiental.

4 Mobilitat

Ni el planeta ni les nostres illes poden seguir apostant per un model de transport insostenible, ineficient, contaminant, amb un elevat impacte territorial; que menysté el transport col·lectiu, públic i

sostenible, allunyant-se de les directrius europees en matèria de mobilitat.

El nostre principal objectiu és fer passes cap a una mobilitat més racional, equilibrada i sostenible, en què el transport públic sigui l'autèntic protagonista (més transport col·lectiu i diversificat, més coordinació entre els diferents modes de transport públic i que aquest sigui accessible a tots els ciutadans) i en el qual es promogui un transport privat net i eficient (amb l'impuls, per exemple, de xarxes viàries ciclistes), millorant la connectivitat i el transport tant de les persones com de les mercaderies.

EDUCACIÓ PER A LA MOBILITAT, PARTICIPACIÓ I ACCIÓ INSTITUCIONAL

276.- Promourem un canvi cultural en relació a la mobilitat sostenible i segura mitjançant actuacions de formació i sensibilització.

277.- Desenvoluparem la Llei de mobilitat de les Illes Balears, com a instrument per integrar totes les polítiques relacionades amb la mobilitat i aconseguir una mobilitat sostenible, eficient i segura en un model territorial equilibrat, eficient i sostenible.

278.- Crearem del Consell Balear de Mobilitat amb la participació d'institucions, patronals, sindicats, entitats socials i associacions d'usuaris i consumidors.

279.- Incorporarem a la planificació urbanística i l'ordenació territorial l'objectiu de la mobilitat sostenible com a mitjà per a reduir la mobilitat obligada.

280.- Afavorirem la participació pública i la gestió integrada de la mobilitat al transport insular, interinsular i amb l'exterior.

281.- Fomentarem la recuperació de l'espai urbà per a les persones, promovent la redistribució de l'espai per trànsit rodat a espais per a vianants, ciclistes i transport públic, per tal de reduir la congestió, millorar la qualitat de l'aire i incentivar l'ús d'opcions de mobilitat més sostenibles.

282.- Establirem plans de millora del transport marítim i terrestre de mercaderies.

283.- Realitzarem un nou Pla director de mobilitat de les Illes Balears, d'acord amb l'àmbit competencial de l'Estatut, per promoure

la mobilitat sostenible a cada realitat insular i actualitzar les necessitats de transport.

284.- Recuperarem una política tarifària atractiva que incentivi l'ús habitual del transport públic.

285.- Exigirem al Govern de l'Estat que amplii la bonificació de transport per a residents a tots els residents de les Illes Balears sense cap exclusió per nacionalitat.

MOBILITAT PRIVADA TERRESTRE

286.- Analitzarem la capacitat i l'ús, actual i projectat, de les xarxes viàries de transport privat existents o en construcció, per valorar la possibilitat de modificar-ne l'ús, les dimensions i les característiques, a fi d'evitar un consum excessiu del territori degut a una planificació desproporcionada respecte de les necessitats reals de Menorca.

287.- Desenvoluparem una xarxa de camins ciclistes que permeti connectar els diferents municipis de manera coherent, segura i senyalitzada.

288.- Modificarem el PDSC per incorporar l'adaptació de les carreteres per l'ús ciclista, minimitzar riscos, elaborar una ruta cicloturística segura i impedir les autopistes camuflades de desdoblaments.

289.- Fomentarem les iniciatives de cotxe compartit.

290.- Impulsarem el foment de vehicles amb fonts energètiques alternatives, de baix consum i baixes emissions de CO2 via fiscalitat progressiva i ajuts econòmics, entre d'altres.

291.- Afavorirem l'ús dels aparcaments dissuasius existents i en potenciarem de nous, combinats amb transport públic.

292.- Promourem plans de mobilitat municipals que afavoresquin la mobilitat no motoritzada amb espais per a vianants i bicicletes, l'ús del transport públic i la pacificació del transit.

TRANSPORT PÚBLIC TERRESTRE

293.- Promourem una xarxa de transport públic eficient i sostenible, que permeti el desplaçament dels ciutadans i els visitants de manera coordinada i assequible.

294.- Millorarem el servei d'autobús interurbà i establirem el marc necessari per a reordenar les línies amb criteris de racionalització i simplificació del mapa de concessions, com a via per aconseguir un millor equilibri territorial i econòmic d'aquestes.

295.- Potenciarem el servei de transport públic amb destinació a centres de salut, centres educatius i altres punts estratègics per al benestar públic.

296.- Impulsarem la implantació de la norma EN-UNE 13816 i/o similars com a eines per a millorar el grau de satisfacció dels usuaris del transport públic.

297.- Adaptarem els mitjans de transport públic per facilitar l'accés de la gent amb capacitats especials, diversitat funcional i dificultats de mobilitat derivades de l'edat o de l'estat general de salut, facilitant la mobilitat de les persones amb necessitats específiques (persones amb cotxets de nadons, carrets de la compra, bicicletes o similars).

TRANSPORT AERI

298.- Impulsarem davant l'Estat la modificació de l'Obligació de servei públic entre illes per tal d'implantar una tarifa única i universal assequible de 30€ aproximadament per trajecte.

299.- Exigirem al Ministeri de Foment obligacions de servei públic entre Eivissa i Menorca i des de les illes amb Madrid, Barcelona i València, en temporada d'hivern, o sistemes anàlegs que permetin connexions i tarifes justes i assequibles, que no discriminin els ciutadans.

300.- Exigirem al Ministeri de Foment la gestió pública, descentralitzada i individualitzada dels nostres aeroports, de tal manera que siguin un autèntic servei públic per als ciutadans, i on les institucions pròpies tenguin la màxima capacitat de decisió.

301.- Estudiarem la viabilitat d'una companyia aèria pública o mixta de les Illes Balears que garanteixi un servei públic de qualitat, eficient i just.

TRANSPORT MARÍTIM

302.- Promourem el transport marítim com a mitjà de transport entre les illes, pel seu caràcter menys contaminant que el transport aeri.

303.- Exigirem al Ministeri de Foment que el transport marítim de mercaderies sigui considerat com un servei públic i que les empreses de les Illes Balears gaudesquin d'uns preus semblants al transport terrestre entre ciutats de la península.

304.- Desenvoluparem la Llei d'ordenació del transport marítim de les Illes Balears mitjançant normes que assegurin unes connexions, freqüències, horaris i preus adients per als ciutadans de les Illes Balears.

305.- Reordenarem els usos dels ports i millorarem les infraestructures amb unes actuacions dimensionades a la realitat territorial.

5. Canvi climàtic

El canvi climàtic ha deixat de ser una ominosa perspectiva per convertir-se en una realitat. L'augment de les temperatures arreu del planeta (10 dels anys més calorosos de la història s'han produït des de l'any 2000), la multiplicació de fenòmens atmosfèrics violents i imprevisibles (tsunamis, tifons, etc.) posen de manifest que ja no hi ha temps a perdre i que cal actuar el més aviat possible en dues direccions.

Per una banda, cal reduir les dimensions del canvi climàtic. Per molt que ja s'estiguin produint canvis que tindran un impacte important en les nostres vides i ecosistemes, la capacitat disruptiva d'aquests canvis depèn de la intensitat de l'escalfament global. Com més prest reduïm les emissions d'efecte hivernacle (entre d'altres mesures), menys intensos seran els efectes del canvi climàtic.

Per altra banda, hem d'adaptar-nos als canvis que ja s'estan produint o que de ben segur es produiran en els propers anys. Els ecosistemes illencs són especialment vulnerables al canvi climàtic, amenaçats per la pujada del nivell del mar, l'augment de les sequeres o les dificultats per migrar. Plantejar-nos l'escalfament global d'una forma seriosa és una qüestió de responsabilitat tant amb les generacions futures com amb les actuals.

Més enllà de les mesures esmentades en els altres apartats, que en major o menor mesura incideixen en la prevenció i mitigació del canvi climàtic, val la pena destacar algunes actuacions concretes sobre aquesta qüestió.

306.- Treballarem amb la UIB i els altres centres científics de les Illes per tal d'establir un diagnòstic acurat de la situació actual de les illes i la seva vulnerabilitat pel que fa al Canvi Climàtic.

307.- Posarem al dia l'Estratègia de lluita contra el canvi climàtic de les Illes Balears.

308.- Vetlarem pel compliment de les normatives estatals i internacionals sobre la substitució de fluorocarburs i altres GEI sintètics.

309.- Reduirem les emissions de CO2 i altres gasos d'efecte hivernacle mitjançant la reducció del transport privat contaminant, així com amb el control de les principals indústries emissores.

310.- Protegirem les praderes de posidònia de les illes, grans embornals de diòxid de carboni.

311.- Fomentarem l'aprofitament dels terrats dels edificis per a instal·lar-hi energies renovables (electricitat, aigua calenta), jardins i horts urbans (és un aïllant natural que permet reduir el consum d'energia, al mateix temps que facilita l'autonomia alimentària).

312.- Reduirem la demanda de mobilitat exterior millorant l'oferta interna per als residents i afavorint les estades llargues (tant de residents a fora com de turistes a les illes).

313.- Estudiarem l'aplicació de fiscalitat positiva per aquelles activitats que incrementin la resistència als impactes del canvi climàtic i/o facilitin la seva resiliència.

314.- Millorarem l'eficiència d'aquests desplaçaments afavorint l'ús del vaixell i, si és possible, l'ús d'avions amb menor consum per passatger.

315.- La vegetació és el principal mitgador de la concentració elevada de CO2 i de les elevades temperatures a les ciutats. En aquest sentit, establim plans d'arbrat i enjardinament urbà a favor de la creació de zones verdes a tots els municipis.

316.- Les illes són territoris altament vulnerables als efectes del canvi climàtic. Impulsarem una estratègia d'adaptació que permeti combatre efectes com l'increment del nivell de la mar, l'augment de temperatures o els fenòmens meteorològics extrems.

6. Biodiversitat

Les Illes, en conjunt i com a ecosistemes insulars, són un territori ric en biodiversitat, amb moltíssims endemismes únics en el món, que s'han de protegir. Açò també ens fa vulnerables a les espècies exòtiques invasores, com la del becut vermell. La presència i proliferació d'aquestes espècies posa en perill la flora i la fauna de les Illes.

Per altra banda, i pel que fa a l'agricultura, el manteniment de les llavors i espècies autòctones és una riquesa i una garantia de la nostra sobirania alimentària, davant els interessos de l'agroindústria, especialment de les empreses de transgènics.

317.- Elaborarem de forma participativa (representants institucionals, tècnics, UIB i altres actors) una Estratègia balear de conservació biològica, amb l'objectiu d'assegurar la conservació d'espècies autòctones, espais naturals, processos ecològics i gaudi públic del patrimoni natural. L'estratègia ha d'identificar les accions clau que puguin aportar-se des dels distints àmbits territorials i administratius:

- Estatal: Promourem fórmules perquè l'Estat s'hi impliqui: bona protecció ambiental i accés regulat als espais de propietat militar, ús dels fars com a espais museístics i culturals, etc.
- Autonòmic: Totes les conselleries s'han d'implicar en l'estratègia: inclourem accions de conservació als currículums educatius; promourem accions de voluntariat des del món associatiu; contemplarem taxes o gravàmens finalistes en activitats que suposen el consum de recursos naturals; integrarem l'oferta biològica en la promoció turística. La conservació biològica ha de tenir caràcter transversal.
- Insular: Diversos programes dels consells insulars poden incidir en la conservació biològica. Un cas concret a aplicar amb caràcter immediat és la supressió de taxes sobre els refugis de fauna (imposada pel Consell de Mallorca per desincentivar la seva declaració).
- Municipal: Promourem que els ajuntaments incloguin en les seves agendes ambientals o documents similars accions de conservació biològica, especialment els que disposen de propietat d'espais naturals.

318.- Dotarem de recursos suficients els parcs naturals existents per tal d'incrementar i mantenir la biodiversitat actual.

319.- Impulsarem comissions de medi ambient per implicar-hi tots els agents que tenen a veure amb la biodiversitat (investigadors, museus, jardins botànics, UIB...).

320.- Facilitarem la protecció de la diversitat pels particulars al seus terrenys, entre d'altres a través d'una simplificació de la burocràcia. Potenciarem fórmules com la custòdia del territori.

321.- Mantindrem plans de protecció d'espècies existents i els incrementarem per tal de protegir la biodiversitat menorquina.

322.- Controlarem de forma estricta les espècies exòtiques, perilloses o potencialment invasives i plans d'eradicació de les mateixes.

323.- Fomentarem l'estudi i la protecció de la biodiversitat urbana.

324.- Impulsarem mètodes no nocius de desherbatge a les carreteres i camins i de control d'espècies vegetals invasores.

7. Benestar Animal

Deia Gandhi que el grau de civilització d'un país es pot jutjar per la manera com hi tracten els animals. Defensam una política de conscienciació i sensibilització per una conducta responsable i cívica en relació als animals i la preservació de la fauna i els seus hàbitats. Per tot açò, és necessària una política integral de defensa dels animals. Aspiram al reconeixement i la protecció integral dels animals per impedir la seva explotació abusiva i cruel, el maltractament o el patiment.

325.- Revisarem la Llei de benestar animal per garantir una millor protecció.

326.- Crearem un servei de benestar animal.

327.- Implantarem cursos de capacitació per a les persones que treballin amb animals.

328.- Incidirem en aspectes formatius i participatius de tots els sectors que hi estan relacionats: professionals del ram (veterinaris i biòlegs), ramaders, caçadors, ecologistes i animalistes.

329.- Promourem la formació dels cossos de seguretat en matèria de protecció animal.

330.- Aprovarem una normativa municipal marc per a que els municipis sense ordenança pròpia s'hi puguin acollir.

331.- Revisarem que els ajuntaments i entitats supramunicipals coplesequin amb les normatives competents en benestar animal.

332.- Crearem un Consell Assessor de Benestar Animal de les Illes Balears.

333.- Treballarem per ampliar la cobertura horària de l'atenció veterinària urgent.

334.- Establirem controls estrictes d'instal·lacions i empreses amb animals que tinguin finalitat econòmica.

335.- Potenciarem l'educació en la sensibilització. Crearem un programa dirigit a conscienciar a la població en el tracte ètic als animals per oferir-lo als ajuntaments i altres entitats supramunicipals.

336.- Treballarem activament per acabar amb l'abandonament d'animals tant amb mesures sensibilitzadores com amb sancionadores cap als propietaris infractors.

337.- Prohibirem l'eutanàsia a animals sense prescripció veterinària.

338.- Equipararem les garanties de la compravenda d'animals a fires o entre particulars a les dels establiments comercials.

339.- Establirem controls de la cria d'animals.

340.- Declararem les Illes Balears com a comunitat antitaurina i lliure de circ amb animals.

341.- Prohibirem les mutilacions estètiques.

342.- Prohibirem qualsevol festa popular que impliqui maltractament d'animals.

343.- Impulsarem l'establiment d'un control estricte de l'experimentació amb animals.

344.- Facilitarem la mobilitat dels animals de companyia.

345.- Potenciarem campanyes d'esterilització, adopció i conscienciació ciutadana.

346.- Modificarem la Llei de caça i el seu reglament per:

- Millorar el control sobre la salut dels cans de caça, facilitant les seves revisions veterinàries periòdiques i garantint que es mantenen en unes condicions adequades.

- Establir l'obligació d'assegurança de responsabilitat civil.
- Afavorir les arts tradicionals de caça que no siguin perjudicials per la conservació de les espècies protegides i que formen part de la nostra cultura popular regulant el seu us.
- Impulsar les revisions mèdiques a l'hora de l'obtenció de la llicència de caça.
- Afavorir la reproducció i l'augment poblacional de les espècies cinegètiques regulant els períodes de caça de les aus migratòries.
- Incrementar el control de plagues o de sobre poblacions d'espècies, establint un control el més respectuós possible.
- Revisar la situació de les construccions il·legals i el seu impacte a l'activitat cinegètica.
- Contemplar la suspensió temporal o indefinida de la llicència de caça a infractors reincidents en normatives de benestar animal.
- Regular l'activitat cinegètica en un entorn de respecte a la natura, al medi ambient, a la propietat i a les persones revisant les infraccions i les corresponents sancions, i limitant la caça als majors de 16 anys.

8. Territori i Urbanisme

Aquests quatre anys de mandat del Partit Popular s'han caracteritzat per l'intent de retornar a polítiques territorials desenvolupistes i a projectes de greu afectació al territori. Açò ho hem vist amb l'aprovació de lleis en el Parlament Balear que van en aquesta línia i també en actuacions a nivell insular com l'aprovació de la Norma territorial transitòria, un mecanisme molt qüestionable des del punt de vista legal i que ha significat una passa enrere en el model territorial de Menorca, ja que ha reintroduït la possibilitat de l'habitatge en rústic. Actuacions com el projecte desproporcionat d'ampliació de la carretera general, autoritzacions de parcs aquàtics via declaració d'interès general en sòl protegit, aparcaments il·legals construïts pel propi Consell en àrees protegides, són exemples d'aquesta visió poc respectuosa amb el territori.

Pensem que la qualitat del territori és un element fonamental per garantir la perdurabilitat de la vida dels ciutadans, per al desenvolupament humà i com un actiu econòmic a preservar i, com a tal,

ha de tenir una gestió acurada per a tenir-ne el millor rendiment perdurable possible. Un territori de qualitat, amb una planificació harmònica entre els usos humans, la seva funcionalitat i el patrimoni natural és garantia d'un desenvolupament humà de qualitat, i alhora també és pol d'atracció d'activitats econòmiques.

Menorca ha de trobar un equilibri just entre desenvolupament i sostenibilitat, i fer-ho des d'una visió present, futura i també universal. Les generacions actuals tenen dret a gaudir del territori que els ha estat llegat; tenen el deure de preservar-lo per a les generacions futures, i tenen també l'obligació moral de contribuir a la sostenibilitat de tot el planeta.

En aquest sentit, mantenir el paisatge com a valor fonamental de l'economia de Menorca ha de ser l'eix que guiï l'actuació de les administracions.

PROTECCIÓ DEL MEDI NATURAL

Cal insistir en la relació de la protecció i ordenació del territori amb qualitat de vida i com a capital natural del futur model de desenvolupament i progrés de l'illa. S'han de continuar desenvolupant polítiques de custòdia del territori des de la societat civil, que possibilitin l'equilibri entre desenvolupament, ecologia i protecció del territori, reconeixent tots els serveis ambientals que genera l'agricultura i incentivant la seva producció, implicant els propietaris i les persones que viuen en el camp en la protecció i el manteniment del territori i el paisatge.

També s'ha de tenir en compte que tots els beneficis públics en forma de serveis ambientals, si no els potenciam, també estan amenaçats. De fet, hi ha una amenaça constant envers el patrimoni natural: incendis, erosió, pràctiques d'explotació i gestió que malmeten seriosament els ecosistemes, pràctiques de caça no selectives, pressió urbanística i infraestructures (impactes ambientals), pressió antròpica excessiva sobre els espais protegits, etc.

La protecció del medi marí, que ja era insuficient, ha sofert una passa enrere durant els darrers anys, per la qual cosa cal reemprendre actuacions per a la seva protecció.

Les principals propostes que volem dur a terme són aquestes:

347.- Utilitzarem els mecanismes de col·laboració necessaris per impulsar l'aprovació d'un Pla insular de la costa, que complementi

l'ordenació insular del Pla territorial. Els criteris d'aquest pla seran, fonamentalment:

- Dimensionament de la capacitat d'amarraments dels ports a la capacitat d'acollida derivada de la suma de les diferents cales i platges de la costa. Reordenar els amarraments existents en l'actualitat i no utilitzats abans de crear-ne de nous. En qualsevol cas, escalonar les noves concessions a fi que hi pugui optar el teixit empresarial local.
- Dotació de serveis de recollida d'aigües residuals els tres ports principals.
- Dotació de recollida de residus sòlids i abastiment de combustibles a les següents zones: port de Maó, port de Ciutadella, port de Fornells, cala en Bosc, cala Galdana, Binisafúller i port d'Addaia.
- Dotació dels tres ports principals amb zones de manteniment (rascat, pintats de patents, canvi d'olis, etc.) amb sistemes que impedisquin l'arribada d'aquests productes altament contaminants a la mar. Gestionar aquests espais amb preus públics. Prohibir la restauració d'embarcacions fora d'aquestes instal·lacions.
- Instal·lació de fondejos fixos a les zones que no siguin d'arena lliure de cales i platges on es registri pressió important d'embarcacions.
- Lligam entre qualsevol nova concessió o reordenació d'espais i la inclusió d'un servei efectiu de vigilància, que eviti l'actual situació de fondejos incontrolats sobre ecosistemes marins protegits.

348.- De les 17 àrees naturals d'especial interès de Menorca, tan sols 5 tenen pla especial aprovat. Impulsarem, idò, la redacció i aprovació de nous plans especials, prioritzant aquelles ANEI amb major fragilitat.

349.- Aprovarem els corresponents plans de gestió dels espais que estan sota la protecció de les figures europees Xarxa Natura 2000 (LIC's i ZEPA's).

350.- Definirem, amb visió i planificació insular, un conjunt de marines en sec com alternativa als amarraments en la costa.

351.- Garantirem la connectivitat dels espais naturals protegits i d'altres zones naturals, i protegirem els espais més sensibles amb zones de transició o amortiment que els envoltin.

352.- Aplicarem noves figures de protecció marines, consensuades amb els sectors implicats, especialment a la costa sud i ponent de l'illa.

ORDENACIÓ DEL TERRITORI

353.- Impulsarem les iniciatives legislatives necessàries per tal de modificar aquelles normatives que han suposat un atac a les competències territorials i urbanístiques dels ajuntaments i dels consells insulars, especialment la Llei turística i la Llei agrària, i que han obert la porta a actuacions agressives amb el territori.

354.- Derogarem la Norma territorial transitòria, un instrument que ha servit per distorsionar el model territorial de Menorca, que ha reintroduït la pressió urbanitzadora sobre el sòl rústic i que ha fracturat el model turístic definit pel Pla territorial insular.

355.- Han passat 12 anys des de l'aprovació del Pla territorial insular, que s'havia de revisar als 10. En farem, per tant, la revisió, adaptant el seu contingut en base a l'experiència d'aquest temps, respectant, però, un model que s'ha demostrat coherent amb el desenvolupament sostenible respectuós amb el medi.

356.- Consideram necessària l'elaboració i aprovació del pla director sectorial de pedreres (actualment regeix a Menorca un pla d'abast balear), que tenguim com a criteri fonamental la minimització de l'impacte en sòls protegits.

357.- També consideram necessari reemprendre la tramitació i aprovació d'un Pla director sectorial (PDS) d'equipaments comercials, que tenguim com a criteri fonamental l'impuls i suport del petit comerç local.

358.- Així mateix, revisarem el PDS de residus no perillosos que, entre d'altres qüestions ja apuntades en aquest programa, haurà de preveure la reconducció de les plantes de tractament de residus de construcció cap a parcel·les en sòl industrial, per no consumir més territori en rústic. Entenem que les activitats industrials s'han d'ubicar en polígons industrials i no en sòl rústic.

359.- Les declaracions d'interès general no han de ser el suport per a actuacions urbanitzadores i agressives amb el sòl rústic. Recuperarem el criteri que realment serveix per actuacions on primi aquest interès social de la població. Les propostes de declaració d'interès

general seran sotmeses a dictamen previ de la Comissió Tècnica Assessora d'Urbanisme i Ordenació del Territori.

360.- Publicarem un inventari insular de camins rurals, per tal de fixar els que són de titularitat pública i recuperar-ne l'ús com a tals.

361.- Apostarem clarament per les Infraestructures de Dades Espacials (IDE-Menorca), estenent els seus serveis a tots els àmbits que puguin servir-se d'aquesta eina com a suport per a la seva activitat (administració, empreses, ensenyament).

URBANISME I PROTECCIÓ DE LA LEGALITAT URBANÍSTICA

362.- En el model de desenvolupament sostenible que suposa ser Reserva de Biosfera és fonamental un correcte funcionament del Consorci per a la Protecció de la Legalitat Urbanística en sòl rústic, a fi d'evitar les actuacions poc respectuoses amb aquest medi. Per açò, potenciarem aquest Consorci amb els mitjans materials, humans i normatius necessaris, reforçant així mateix la seva funció preventiva. Impulsarem el diàleg amb l'Ajuntament de Ciutadella per tal de fer possible la seva reincorporació al Consorci.

363.- Redactarem i aprovarem el Reglament de desenvolupament de la Llei d'ordenació i ús del sòl, que contemplarà els àmbits de planificació, gestió i disciplina urbanística.

364.- Crearem, en col·laboració amb els ajuntaments, una oficina per a la redacció dels plans especials dels nuclis rurals i de suport en la redacció dels instruments de planejament municipal.

365.- Impulsarem les iniciatives legislatives necessàries per a l'eliminació de la figura dels assentaments urbans en medi rural, i reconduïrem la normalització de les actuacions residencials en rústic cap a la dels nuclis rurals.

POLÍTIQUES D'HABITATGE

366.- Com ja hem plantejat al capítol sobre el Model social i l'Estat del benestar, apostam per la recuperació d'un servei d'habitatge que sigui suport dels ajuntaments en polítiques destinades a garantir l'accés a un habitatge digne per a tothom, que passi prioritàriament per l'ús del parc d'habitatges ja disponible i eviti, així, la potenciació de noves construccions.

367.- Unificarem, a partir de les actuacions municipals, un cens insular per determinar l'estat dels habitatges i considerar els criteris per establir quins són els habitatges buits i en desús, amb la possibilitat de gravar els qui estiguin buits.

Educació

A l'hora d'elaborar i presentar una proposta de política educativa hem de partir de la constatació que la passada legislatura el sistema educatiu de les Illes Balears ha patit un atac constant, ferotge i fortament ideologitzat des de les instàncies que, paradoxalment, tenien l'obligació de defensar-lo, afavorir-lo i fer el possible per a la seva millora. El govern del Partit Popular durant els darrers quatre anys ha intentat enfonsar les estructures educatives del nostre país i, si bé no ho ha aconseguit, en gran part per la resistència i consciència cívica del món educatiu, sí que ha deixat ferides que requeriran un gran esforç per superar-se.

En aquest sentit Menorca no ha estat una excepció, si bé estam convençuts que la fortalesa dels agents educatius no està malmesa i que, amb el suport d'un govern progressista que doni el paper que li cal a l'educació, pot tornar a encetar un camí de millora i avanç.

Així mateix, volem fer constar el nostre agraïment i reconeixement a la plataforma MenorcaEdu21, impulsora d'un Pacte educatiu al qual s'hi han sumat sectors i col·lectius molt diversos de la societat civil de Menorca i del conjunt de les Illes Balears. Aquest Pacte, al qual ens adherim, ha de garantir un marc normatiu estable més enllà de la disputa política. Som conscients de les dificultats d'assolir aquest objectiu atenent a la visió antieducativa del sectors dretans, i en aquest sentit creim necessari dibuixar en aquest programa electoral les nostres propostes sobre el model educatiu que defensam.

Les propostes de Més per Menorca, llavors, tenen tres vessants atenent a les necessitats del món educatiu: 1. Millora educativa i autonomia dels centres. 2. Formació dels professionals de l'educació i pràctica docent. 3. Reptes educatius per a la societat del futur.

1. Millora Educativa i Autonomia dels Centres

Només des de la confiança dels poders públics en els professionals de l'educació i en la comunitat educativa en general i de cada centre en particular, és possible bastir un sistema educatiu de qualitat.

Som conscients que l'actual llei educativa, la mal anomenada LOMQE, ha establert tota una sèrie de mesures adreçades a ofegar l'autonomia dels centres, la participació de la comunitat educativa i, sens dubte, també la gestió efectiva del sistema educatiu des de les comunitats autònomes.

Les mesures concretes que proposam per avançar en aquest camp malgrat les dificultats són les següents:

368.- Presentarem al Parlament de les Illes Balears una Llei general del sistema educatiu de les Illes Balears que, com a mínim, inclogui els següents aspectes:

- Finançament del sistema educatiu, a fi de garantir els recursos per a la consecució d'una educació de qualitat.
- Mapes escolars de cada una de les illes, a fi de preveure i planificar la construcció de nous centres així com l'adequació dels existents.
- Desenvolupament del currículum propi.
- Fórmules de participació de la comunitat educativa en la gestió, elaboració de normativa, establiment de prioritats, etc.
- Esquema de descentralització de la gestió i la presa de decisions atenent a la nostra realitat pluriinsular.

369.- Elaborarem un Pla d'autonomia de centres a fi de, dins el marc legal, dotar els centres de les possibilitats màximes en la gestió de la seva pròpia economia, la planificació horària, la participació en l'elaboració del currículum, la metodologia didàctica, la confecció de plantilles, etc., així com l'eliminació de duplicitats, fórmules burocràtiques obsoletes i tràmits innecessaris. Aquest pla serà elaborat amb la participació de la comunitat educativa i serà aprovat mitjançant decret llei a fi de comptar amb l'aval parlamentari.

370.- Establirem mesures concretes de millora educativa. A més del marc general que estableixen els punts anteriors, assumim el compromís de posar en marxa les següents mesures:

- Augment cada any del pressupost destinat a Educació, fins arribar a un 4,4% del PIB.
- Reducció de les ràtios a partir de les propostes metodològiques dels centres i de les noves formes d'organització plasmades en els seus projectes educatius.
- Recuperació progressiva de les plantilles dels centres educatius.
- Convocatòria d' oposicions per tal de donar estabilitat als equips educatius.
- Introducció d'un sistema global d'avaluació permanent per a la millora de la qualitat de l'ensenyament.
- Incentivació dels programes de suport educatiu a l'alumnat i a les famílies, recuperant els programes d'intervenció socioeducativa i gestió dels plans de convivència en els centres de secundària.
- Planificació d'un sistema de beques i ajuts equitatiu i racionalitzat que garanteixi la igualtat d'oportunitats, l'accés a l'educació, el transport i el menjador.
- Desenvolupament de la xarxa de centres educatius d'infantil de 0-3 anys, des del diàleg entre les institucions públiques i les entitats titulars, per tal de garantir la seva funció educativa.
- Elaboració d'un Pla de reutilització de llibres i d'ús d'altre material didàctic que s'adapti a les propostes concretes de cada centre.
- Millora de les condicions laborals i la formació dels auxiliars tècnics educatius.
- Substitució de baixes de docents amb la major agilitat possible i en tots els casos.

371.- Així mateix som ben conscients que la participació de pares/mares i alumnes és fonamental per una millora educativa. En aquest sentit, malgrat el retrocés que ha suposat la legislació

estatal, el nostre compromís passa per posar en marxa mesures que, a les Illes Balears, possibilitin i fomentin aquesta participació:

- Elaboració d'un Pla de suport als consells escolars municipals i insulars.
- Revitalització del Consell Escolar de les Illes Balears aportant la dotació necessària per a tal efecte.
- Elaboració de la normativa necessària per a la creació de consells d'alumnes als centres educatius.
- Compromís de sol·licitar parer i aportacions als consells escolars dels centres educatius abans de l'elaboració de normativa.
- Establiment d'un calendari de trobades periòdiques amb les federacions d'APiMAS a fi de mantenir canals de comunicació i de recollida d'aportacions i problemàtiques existents així com per establir actuacions conjuntes, dissenyar un pla de formació, etc.

372.- Consideram fonamental la col·laboració entre les institucions públiques. En aquest sentit proposam establir marcs estables d'intercanvi d'opinions sobre problemàtiques de l'àmbit municipal i insular, signant els convenis de col·laboració necessaris pel que fa a manteniment de centres escolars, creació d'escoletes infantils, adequació d'espais educatius, cessió de terrenys, etc.

373.- Des de les nostres concepcions menorquinistes, consideram així mateix que és cabdal definir la relació entre la institució d'autogovern de la nostra illa, el Consell Insular, i el Govern de les Illes Balears pel que fa a l'educació. Així les nostres propostes van en un doble sentit:

- Potenciació de les competències de la Delegació Territorial d'Educació, establint normativament els seus àmbits de gestió, decisió i adaptació de la normativa.
- Delegació de competències al Consell Insular de les activitats educatives d'àmbit insular en diversos aspectes: activitats educatives complementàries, transport escolar i d'altres que de mutu acord es considerin adients.

2 Formació dels Professionals de l'Educació i Pràctica Docent

La formació dels professionals de l'educació és fonamental per aconseguir una millora educativa. Des de Més per Menorca estam convençuts que el nostre país compte amb excel·lents professionals gràcies als quals s'ha mantingut dempeus el nostre sistema educatiu malgrat els atacs que ha patit del govern del Partit Popular.

Per altra part som així mateix ben conscients que l'esforç d'aquest professionals s'ha de correspondre amb una millora de les seves condicions de treball que s'han vist força degradades per les polítiques dretanes.

En aquest sentit el nostre compromís és fer les actuacions oportunes per recuperar les condicions de treball dels docents, el seu poder adquisitiu i la consideració social que es mereixen.

374.- Retornarem l'autonomia als centres de professors, dotant-los dels mitjans necessaris per a realitzar la seva tasca.

375.- Elaborarem plans de formació atenent a la realitat diversa de cada illa i a partir de les aportacions i necessitats de la comunitat educativa.

376.- Planificarem línies d'ajut als centres educatius per a dur a terme projectes propis de formació.

377.- Establirem jornades periòdiques sobre la pràctica docent amb la participació del d'ensenyants de tots els àmbits i els responsables educatius a fi de dissenyar conjuntament plans de millora.

378.- Signarem convenis amb la Universitat de les Illes Balears per a la realització d'itineraris específics de formació per a docents.

379.- Revitalitzarem els programes europeus (Comenius, Leonardo, etc.).

380.- Establirem programes d'intercanvi de formació entre centres educatius amb la dotació personal i material necessària.

381.- Per altra part consideram que els responsables educatius tenen el deure de donar a conèixer a la societat la tasca feta pels docents, les dificultats i problemàtiques que hi troben així com les necessitats que pateix el nostre sistema educatiu. Per açò assumim el compromís de dur a terme al llarg de la legislatura una feina de difusió i valorització de la pràctica docent.

382.- Pel que fa a la formació universitària, augmentarem la dotació que s'aporta a la Universitat de les Illes Balears fins a assolir la mitjana estatal.

383.- Promourem plans de col·laboració entre la Universitat de les Illes Balears i les distintes conselleries.

384.- Potenciarem les extensions universitàries, avalant fórmules de participació de la societat menorquina en la gestió de l'Extensió Universitària de Menorca.

385.- Aprovarem ajudes econòmiques àgils i suficients per als estudiants menorquins que es traslladen a Mallorca, Catalunya o altres indrets per cursar els seus estudis universitaris.

386.- Reduirem les taxes acadèmiques des de l'acord amb la Universitats de les Illes Balears.

387.- Impulsarem les tasques d'assessorament de la Universitat de les Illes Balears al Govern de les Illes Balears.

388.- Reconeixem l'autoritat lingüística de la Universitat de les Illes Balears, i desenvoluparem reglamentàriament la Llei de normalització lingüística per fer-la indiscutible.

389.- Avalarem, potenciarem i donarem suport a les tasques de recerca de la Universitat de les Illes Balears, col·laborarem en la coordinació amb l'empresa privada i li donarem la difusió necessària.

390.- Coordinarem amb la Universitat de les Illes Balears l'oferta de graus propis, mestratges específics, etc.

391.- Coordinarem amb la Universitat de les Illes Balears la investigació i divulgació sobre temàtiques cabdals per a la nostra economia, cultura, situació social, etc.

3. Reptes Educatius per a la Societat del Futur

Des de Més per Menorca som ben conscients que el futur és canviant, que la nostra societat és cada vegada més dinàmica i que el sistema educatiu no pot ser aliè als canvis constants que es van produint.

Així, les nostres propostes pretenen un marc obert que sigui adaptable a un món canviant i que presenta constantment nous reptes de futur.

392.- Elaborarem un Pla d'extensió de la competència digital. Dissenyarem un pla a llarg termini que estableixi les dotacions econòmiques anuals, en personal i en necessitats formatives per assolir una competència digital real entre l'alumnat de les Illes Balears.

393.- Elaborarem un Pla de competència lingüística dels centres educatius. Derogarem absolutament el Tractament integrat de llengües

(TIL) i establirem el marc normatiu necessari perquè cada centre dissenyi un pla propi de competència que, des de la seva realitat, estableixi les mesures pedagògiques, les necessitats de dotació, la calendarització, etc., per assolir coneixements òptims en llengua estrangera mantenint la consideració de la llengua catalana com a pròpia i vehicular, i assolint els coneixements exigibles en la segona llengua oficial.

- En aquest sentit el nostre compromís també passa per les següents mesures concretes:
- Augmentar les dotacions de recursos (auxiliars de conversa nadius, formació docent, metodologies que permetin els desdoblaments, agrupaments flexibles, treball individual).
- Plans de formació i d'innovació sobre didàctica i metodologia de l'ensenyament de llengües.
- Reprendre els programes i mesures que afavoreixen l'ensenyament de llengües estrangeres (programes de seccions europees, línies en llengua estrangera, batxillerats internacionals, intercanvis educatius...)
- Conveni amb la televisió autonòmica per garantir l'emissió de programes culturals i relacionats amb el sistema educatiu en multilinguatge (amb el català com a primera opció) de continguts infantils i juvenils.

394.- Pel que fa a la formació professional, el nostre primer objectiu i compromís és potenciar la seva extensió i diversificació de l'oferta perquè estigui a l'abast de tota la població, i així es proporcionin i consolidin més oportunitats per a l'ocupació. Així i tot, consideram que açò, tot i ser important, no és suficient. Cal preveure i avançar-se a les necessitats professionals del futur. En aquest sentit elaborarem el Mapa de la formació professional de les Illes Balears que, amb col·laboració amb patronals, sindicats, associacions professionals i la Universitat de les Illes Balears, ha d'establir les necessitats formatives pels propers anys en el camp de la formació professional.

395.- Potenciarem els centres d'adults. És el nostre compromís assegurar una xarxa de centres públics d'educació d'adults que compti amb els professionals i les instal·lacions necessàries per a una oferta pública suficient i organitzada en horaris adequats a la població a qui s'adreça. Si més no, consideram necessari establir fórmules de coordinació entre la formació permanent, ocupacional, continuada. La nostra aposta és, durant aquesta legislatura, establir plans pilot de coordinació per avaluar-ne els resultats i dissenyar un futur pla integral de formació d'adults que contempli aquest coordinació, amb l'augment d'efectivitat i optimització de recursos que suposa.

396.- Pel que fa als ensenyaments de règim especial, iniciarem la construcció de la seu del Conservatori de Menorca a Maó, i incrementarem les especialitats al Conservatori de Menorca i a les Escoles Oficials d'Idiomes de Maó i de Ciutadella.

397.- Així mateix des del Govern de les Illes Balears proposarem una tasca de difusió dels ensenyaments de grau superior (música, teatre, disseny) existents a Mallorca i farem més accessible pels estudiants menorquins que puguin seguir-los.

Cultura

«Al començament del segle XXI, el món està tornant a un dels seus fonamentals i inconclusos debats: les qüestions relatives a la llibertat, igualtat, les responsabilitats col·lectives, i el rol dels governs en pro de la democràcia i la justícia social i econòmica. Les polítiques culturals tindran un impacte positiu com a estratègia per l'estímul d'obertura de nous espais per a la interactivitat i la negociació en aquestes àrees».

UNESCO (World Culture Report 2000).

És bàsic situar la llengua i la cultura pròpies al centre de les polítiques públiques. Les polítiques culturals estan molt vinculades a les transformacions socials i permeten la cohesió social pel fet que solen estar lligades al territori com expressió d'identitats i singularitats. Així, l'objectiu final d'una política cultural progressista i coherent és la millora de la qualitat de vida i la convivència ciutadana.

És molt important comptar amb una societat amb consciència dels valors patrimonials, des dels més intangibles (la llengua, la cultura oral) fins al patrimoni històric, cultural (artístic, literari i científic), sense oblidar-ne el lligam amb el territori. En aquest sentit, són fonamentals la xarxa d'associacions i entitats que és el que ha mantingut la vida cultural durant anys, malgrat les polítiques d'abandonament que ha sofert. La seva tasca ha d'anar més enllà de simples consultors o de simples receptors de recursos.

Finalment, defensam, també, l'existència de mitjans de comunicació públics, democràtics, transparents, independents i en català.

1. Cultura i Patrimoni

La cultura és un dret de la ciutadania i un deure dels poders públics. Les persones i els col·lectius han de tenir dret a crear, difondre i rebre cultura en un clima de llibertat i creativitat. Per tant, les institucions públiques han de promoure i respectar aquest dret i per açò han de crear i mantenir infraestructures culturals bàsiques, i han de col·laborar amb les iniciatives cíviques i privades compartint objectius comuns.

La cultura ha de cobrar centralitat en el debat social i polític, perquè és un element essencial per al desenvolupament personal de tots els ciutadans per a la construcció d'un país segur de la seva identitat, que és dinàmica i oberta al món.

RECURSOS I COL·LABORACIONS

- 398.- Farem un Pla de millora d'equipaments culturals de l'illa.
- 399.- Crearem la Xarxa d'Espais Escènics per a garantir la coordinació i la planificació dels diferents espais escènics de Menorca.
- 400.- Mantindrem una política de diàleg amb tots els sectors culturals. Afavorirem la trobada d'aquests sectors, a fi d'impulsar estratègies compartides i vincles comuns per fomentar-ne el coneixement i la relació entre aquests.
- 401.- Crearem i/o impulsarem els òrgans adients de participació i interlocució amb la societat civil.
- 402.- Farem una política de col·laboració entre les iniciatives públiques i les iniciatives privades.
- 403.- Treballarem pel desenvolupament de la legislació cultural en matèria de museus, arxius, biblioteques, en el marc de les Illes Balears.
- 404.- Farem un pla per a millorar la conservació, la gestió i l'accés als arxius històrics de Menorca, amb especial atenció a l'Arxiu Històric de Maó.
- 405.- Donarem un nou impuls a l'Arxiu d'Imatge i So de Menorca, promovent la incorporació de noves donacions privades i donant-lo a conèixer a la població, així com el Centre Internacional de Gravat Xalubínia.
- 406.- Promourem l'estudi conjunt entre el Consell de Menorca i els ajuntaments de la possibilitat contemplada en el Pla territorial de Menorca de crear un arxiu històric de Menorca.
- 407.- Impulsarem la cultura històrica de Menorca que ens defineix com a país, vehiculada en llengua catalana i hereva de la tradició pròpia,

de manera que ocupi la centralitat social i s'obri a la modernitat, a la internacionalització, al diàleg intercultural i a la creativitat.

408.- Definirem el mapa competencial de cada institució pública que treballa en l'àmbit cultural i establirem polítiques culturals i lingüístiques comunes.

409.- Reprendrem les relacions amb l'Institut Ramon Llull per tal d'establir línies d'actuació conjuntes.

CREACIÓ I CONSUM CULTURAL

410.- Fomentarem la investigació musicològica i l'edició i audició de músics menorquins.

411.- Donarem suport a les escoles municipals de música, dansa i arts plàstiques, per fer-les més accessibles a tothom.

412.- Impulsarem la tasca de les bandes de música, les corals i les formacions musicals i de dansa clàssiques o contemporànies.

413.- Millorarem la gestió dels espais expositius institucionals, tot impulsant-ne una gestió participada i garantint-ne els criteris tècnics i professionals, amb línies específiques per a joves i per a l'experimentació artística.

414.- Dotarem tots els centres sostinguts amb fons públics d'un pla museístic i de centre.

415.- Donarem publicitat i concurrència a les exposicions i a la selecció de personal de direcció de museus i centres expositius públics.

416.- Promourem els espais educatius i formatius dels museus i centres d'art, així com els intercanvis d'artistes, les beques, les estades, els centres de recursos, els tallers i residències d'artistes.

417.- Col·laborarem amb les entitats de la societat civil (artistes, galeristes, acadèmies...) dedicades al foment de l'art, tant en els grans esdeveniments com en la programació i planificació d'iniciatives compartides.

418.- Col·laborarem amb les entitats i associacions dedicades a la investigació, la promoció i la difusió de la cultura i la investigació humanística i científica, especialment la que actua en xarxa per tot el territori i la que duu a terme programes específics i singulars d'actuació.

419.- Promourem els artistes, escriptors i investigadors de Menorca amb actuacions a les illes i a l'exterior.

420.- Fomentarem la literatura i la lectura a través d'iniciatives que donin prestigi a la creació en llengua catalana, i la creació de nous lectors.

421.- Col·laborarem, preferentment en el marc de l'Institut Ramon Llull, en la projecció internacional de la cultura catalana feta a Menorca, mitjançant el suport a traduccions o mitjançant la participació dels nostres autors en iniciatives culturals internacionals.

422.- Establirem relacions de col·laboració i participació conjunta en programes i activitats de la Institució de les Lletres Catalanes.

423.- Donarem suport a les empreses editorials, especialment les que publiquen en llengua catalana.

424.- Donarem suport a les arts escèniques: teatre, dansa i circ.

425.- Treballarem per la difusió de la producció teatral donant suport i potenciant les activitats als teatres i instal·lacions municipals.

426.- Mantindrem viu el patrimoni de la cultura tradicional, de manera que formi part de l'expressió i la transmissió culturals quotidianes.

427.- Revitalitzarem el Consell Assessor de Cultura Popular i tradicional en tots els àmbits.

428.- Mantindrem línies de subvenció per al desenvolupament d'intercanvis, actuacions i manifestacions de cultura popular i tradicional.

429.- Acostarem la cultura popular i tradicional a la població nouvinguda i als sectors juvenils, i també procurarem que es conegui la cultura popular de la població nouvinguda i que aquesta es pugui desenvolupar.

430.- Promourem des dels mitjans de comunicació públics una visió actual i no folkloritzant de la cultura popular tradicional.

431.- Fomentarem la participació i facilitarem l'accés del consum cultural als joves amb informació específica, ajudes, programació atractiva, sales d'assaig, etc.

432.- Impulsarem de manera activa la protecció del patrimoni, tant el material (arqueologia i arquitectura) com l'immaterial (festes tradicionals, manifestacions culturals), amb mesures com:

- Priorització de les polítiques de protecció, conservació i accessibilitat, incrementant la seva dotació econòmica actual, tant per als monuments integrants de la candidatura Menorca Talaiòtica com dels altres béns, monuments i jaciments d'especial interès.

- Implicació de la societat civil en les polítiques de preservació i posada en valor dels béns del patrimoni històric i cultural.
- Impuls de la declaració de bé d'interès cultural (BIC) com a eina de protecció i conservació del patrimoni.
- Col·laboració amb els centres educatius per donar-los suport en la seva tasca de foment del coneixement del nostre patrimoni històric i cultural.

MODERNITAT I PROJECCIÓ

433.- Farem del sector de la ràdio i la televisió pública un element de suport a la creació i a la indústria audiovisual local, en el seu doble vessant de suport a la creació cultural i a un sector econòmic, amb especial atenció als productes innovadors i als que lliguen amb el nostre patrimoni cultural, artístic, històric i literari.

434.- Impulsarem que Menorca i les Illes Balears servesquin de localització per a produccions cinematogràfiques de l'exterior.

435.- Elaborarem una Llei del cinema que doni suport a la creació i a la distribució de productes cinematogràfics i que prevegi el suport al doblatge i a l'exhibició de pel·lícules doblades o subtitulades en català, així com la resta d'aspectes de suport al sector.

436.- Impulsarem la cultura audiovisual (fotografies, documents sonors, imatges, etc.) donant suport a iniciatives com Mèdit i a la tasca dels fotoclubs.

437.- Col·laborarem amb la resta de territoris de parla catalana, afavorint les coproduccions i la recepció mútua de les produccions culturals, per tal de crear un vertader espai audiovisual comú.

438.- Assegurarem la recepció dels mitjans de comunicació audiovisual públics en català i en fomentarem la reciprocitat.

439.- Donarem suport als projectes culturals que potenciïn la presència del català i de la nostra cultura a les noves tecnologies de la comunicació. Augmentarem les ajudes a la producció d'obres audiovisuals.

440.- Farem una política de projecció exterior que consideri la resta de territoris de parla catalana com l'àmbit preferent perquè els nostres artistes puguin donar a conèixer les seves creacions.

CULTURA DEMOCRÀTICA I MEMÒRIA HISTÒRICA

441.- Proposarem i impulsarem polítiques públiques de commemoració, conservació i foment de la memòria històrica adreçades al coneixement dels fets relacionats amb la Guerra civil i la repressió practicada per la dictadura franquista, la resistència contra el règim, l'exili i la transició democràtica i, així mateix, al reconeixement dels valors democràtics de la lluita antifranquista.

442.- Impulsarem una llei de memòria democràtica que superarà la normativa estatal i inclourà mecanismes per garantir els drets de les víctimes de la Guerra civil i del franquisme.

443.- Proposarem una normativa pròpia per assegurar que cap fossa comuna quedi sense localitzar, identificar, dignificar i, si és possible, exhumar, d'acord amb la voluntat dels familiars dels desapareguts i treballant amb les associacions memorialistes.

2 Política Lingüística

El català ha de ser la llengua de cohesió per a un país modern i porta d'entrada a la ciutadania.

La política lingüística ha de garantir els drets lingüístics de tots els ciutadans: dels autòctons a no ser discriminats per raó d'idioma i a poder viure plenament en la llengua el territori, i dels al·lòctons a aprendre el català, que ha de ser la seva porta d'entrada a la igualtat d'oportunitats.

La interculturalitat és un repte per al futur de la llengua catalana, però, com tots els reptes, si es guanya pot suposar un gran avanç. Aconseguir que la nostra llengua sigui la d'interlocució entre les diverses comunitats pot ajudar molt a la seva normalització.

Les institucions públiques de les Illes Balears tenen la responsabilitat moral i legal de promoure accions per normalitzar la llengua catalana, que és la llengua pròpia del territori, com ho reconeix l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

És necessari construir un consens en matèria de model lingüístic de tots els partits polítics, dels agents socials i del conjunt de la ciutadania, que permeti impulsar i promoure mesures de foment de la llengua catalana a curt, mitjà i llarg termini. La política lingüística ha de ser entesa com una forma d'intervenció transversal, ja que el fet lingüístic és present en tots els àmbits de la vida social. Cal que es doti de recursos suficients per fer possible una política intercultural pròpia que faciliti aquest accés de tots els

ciutadans al català com a llengua comuna, de relació i de cohesió social. A més, consideram que aquesta política transversal ha de dependre del departament que millor pugui garantir aquesta transversalitat.

D'acord amb la Declaració universal dels drets lingüístics, en un marc multilingüe i multicultural la llengua d'integració i de cohesió social ha de ser la llengua pròpia del territori, en el nostre cas la llengua catalana, per açò cal caminar cap a la consecució que el català esdevengui la llengua habitual i normal de relació entre la majoria de la ciutadania. Açò ha d'afectar no només l'educació, també la sanitat, la justícia, els mitjans de comunicació i les relacions entre els membres de grups lingüístics diferents.

444.- Implicarem totes les àrees de les institucions públiques (Govern, consells i ajuntaments) i organitzacions no governamentals (empreses, associacions, etc.) en el procés de recuperació de la llengua catalana. Assegurarem amb rang de llei el dret de viure plenament en català a les Illes Balears.

445.- Desenvoluparem i aplicarem plans de normalització lingüística, tant a nivell insular com a nivell autonòmic:

- Amb els recursos necessaris per a aplicar-lo (acords, convenis de col·laboració i convocatòries d'ajudes específiques per als agents que l'han d'aplicar: administracions locals, empreses, entitats, etc.).
- Amb versions específiques per a àmbits concrets.
- Amb una periodització que determini els objectius a assolir anualment.
- Amb les eines que permetin una avaluació acurada del seu desplegament.

446.- Fomentarem el Consell Social de la Llengua Catalana dotant-lo dels recursos suficients perquè pugui desenvolupar amb eficiència les funcions que té assignades ja que és a tots els efectes l'òrgan d'assessorament del Govern de les Illes Balears en matèria de política lingüística, mentre que la Universitat de les Illes Balears, tal com reconeix l'Estatut d'autonomia, és la màxima autoritat científica en matèria lingüística i les administracions han de seguir les seves directrius.

447.- Recuperarem el requisit de coneixements de català a tots els llocs de feina vinculats amb l'administració pública (directament o mitjançant empreses participades). Aprovarem els perfils idonis i establirem un pla progressiu d'aplicació. Estendrem aquests requisits de coneixements de català especialment en l'àmbit judicial i a les forces de seguretat.

448.- Assegurarem el dret dels ciutadans d'utilitzar la llengua catalana en qualsevol àmbit públic de Menorca i les Illes Balears. Definirem els criteris perquè en l'empresa privada ningú no pugui ser discriminat pel fet d'expressar-se i treballar en català, així com per garantir que, en tant que clients, tots els ciutadans de les Illes Balears puguin ser atesos en català.

449.- Promourem l'organització de cursos i tallers de foment de l'ús del català entre els treballadors públics que, amb la seva tasca, interactuen amb col·lectius socials diferents: policia, educadors socials, dinamitzadors juvenils, professors, mestres, personal sanitari, etc.

450.- Assegurarem una estructura consolidada d'oferta de formació en català per a persones adultes al marge dels sistemes educatius regulars, sobretot pel que fa a l'extensió dels coneixements bàsics que facilitin la comprensió i les possibilitats de comunicació quotidiana a les persones nouvingudes. Hi ha d'haver multiplicitat d'oferta (nivells, vies d'accés, ubicació, durada...), amb l'objectiu que ningú que desitgi aprendre català quedi sense possibilitats de fer-ho.

451.- Promourem l'organització d'activitats complementàries de lleure que reforcin l'ús i l'expressió oral de la llengua catalana.

452.- Desenvoluparem, en l'àmbit de la formació per a l'ocupació, accions formatives de català i en català per a persones en actiu adaptades al seu lloc de feina i per a les persones en atur com a complement dels itineraris d'inserció laboral.

453.- Promourem l'ús i el prestigi del català a tots els àmbits de la societat.

454.- Garantirem que la normativa legal que regeix altres àmbits reguli també la presència de la llengua catalana a tots els espais socials.

455.- Aprovarem una Llei de l'audiovisual que garanteixi que el català és la llengua vehicular dels mitjans audiovisuals públics de les Illes Balears, que estableixi mecanismes perquè les emissions en règim de concessió de TDT autonòmica compleixin el mínim d'emissions en català, i que promogui la recepció mútua de totes les emissions públiques en llengua catalana.

456.- Promourem un conveni amb la Corporació catalana de mitjans audiovisuals per assegurar la recepció a Menorca de tots els seus canals, tant de ràdio com de televisió, i que inclogui la possibilitat d'oferir, en desconexió per a Menorca o per a la seva difusió exterior, d'informació, reportatges, retransmissions esportives, tertúlies i debats centrats en la realitat menorquina i d'interès general.

457.- Modificarem la Llei de comerç, per garantir l'atenció i la retolació en català als establiments comercials.

458.- Crearem línies d'ajuts, convenis i col·laboracions específiques per a empreses i serveis, acompanyats dels recursos necessaris per a aplicar-los.

459.- Crearem les eines necessàries per garantir l'exercici dels drets lingüístics i la seguretat jurídica dels catalanoparlants.

460.- Recuperarem la recepció de les ràdios i televisions en llengua catalana i garantirem l'accés lliure per Internet des de les Illes Balears als continguts de la CCMA, arribant als acords de reciprocitat que convengui amb la Generalitat de Catalunya.

461.- Consolidarem les línies d'ajuts per als mitjans de comunicació en català i per a expressions artístiques (música, teatre i d'altres) que facin ús de la llengua.

462.- Elaborarem un pla d'oferta de lleure destinat als joves que viuen en entorns amb poca presència espontània del català que tinguin com a finalitat consolidar els coneixements del català i habitar-los a usar-lo fora de l'àmbit estrictament escolar.

463.- Continuarem donant suport a les entitats que fan feina a favor de l'ús del català, i potenciarem els programes de voluntariat lingüístic.

464.- Promocionarem i difondrem la música en català feta a les Illes Balears en l'àmbit de l'oci i del turisme.

465.- Fomentarem la col·laboració entre tots els territoris de parla catalana i de l'Estat per millorar la projecció internacional de la nostra llengua, que en un món cada vegada més globalitzat és la nostra targeta de visita, la manera de presentar-nos als altres.

466.- Mantindrem, coordinarem i reforçarem les relacions i actuacions en matèria de política lingüística amb les institucions i organismes de la resta dels territoris de parla catalana.

467.- Establirem mecanismes per implicar el Govern de l'Estat en el reconeixement i promoció de totes les llengües oficials de l'Estat, amb un suport que guardi proporció al seu pes demogràfic i a la seva vitalitat, i promourem les reformes legislatives necessàries, inclosa la reforma de la constitució, per garantir la pluralitat i la igualtat de tracte de totes les llengües oficials.

468.- Promourem que els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears puguin adreçar-se en català a l'administració central.

469.- Fomentarem la presència de la llengua catalana a Internet i la sortida al mercat de sistemes operatius i de programes en llengua catalana.

470.- Continuarem lluitant pel ple reconeixement del català com a llengua oficial de la Unió Europea.

MÉS

PER MENORCA

